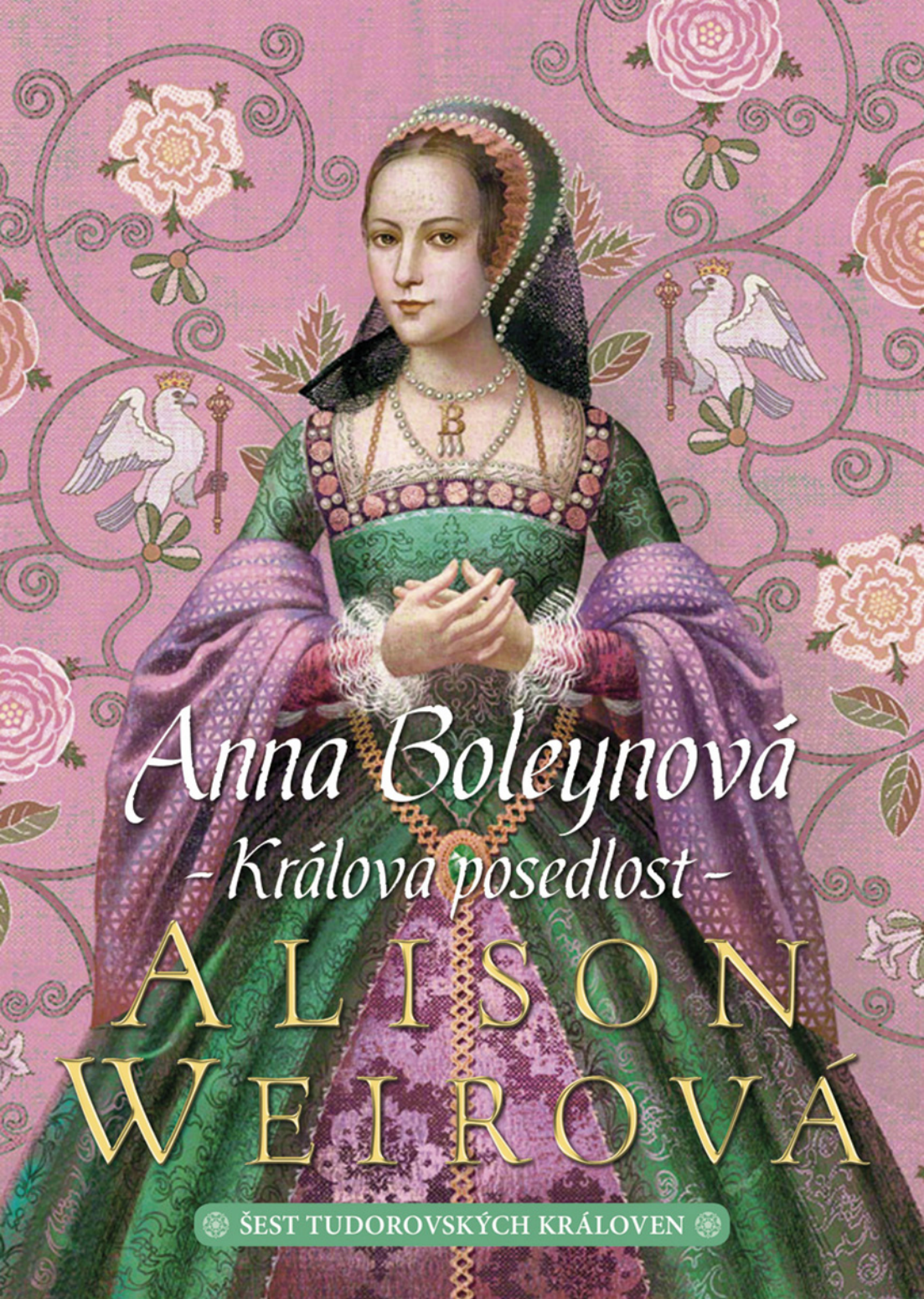

Anna Boleynová

- Králova posedlost -

ALISON
WEIROVÁ

ŠEST TUDOROVSKÝCH KRÁLOVEN

Anna Boleynová
- Králova posedlost -

Anna Boleynová

- Králova posedlost -

ŠEST TUDOROVSKÝCH KRÁLOVEN

ALISON
WEIROVÁ

Přeložila Eva Křístková

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2017

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 2017 Alison Weir

All rights reserved.

Z anglického originálu *Six Tudor Queens. Anne Boleyn. A Kings Obsession*

(First published by Headline Review, Great Britain, 2017)

přeložila © 2017 Eva Křístková

Redakce textu: Zuzana Pokorná

Jazyková korektura: Mirka Jarotková

Elektronické formáty Dagmar Wankowska, *LiamART*

První elektronické vydání v českém jazyce

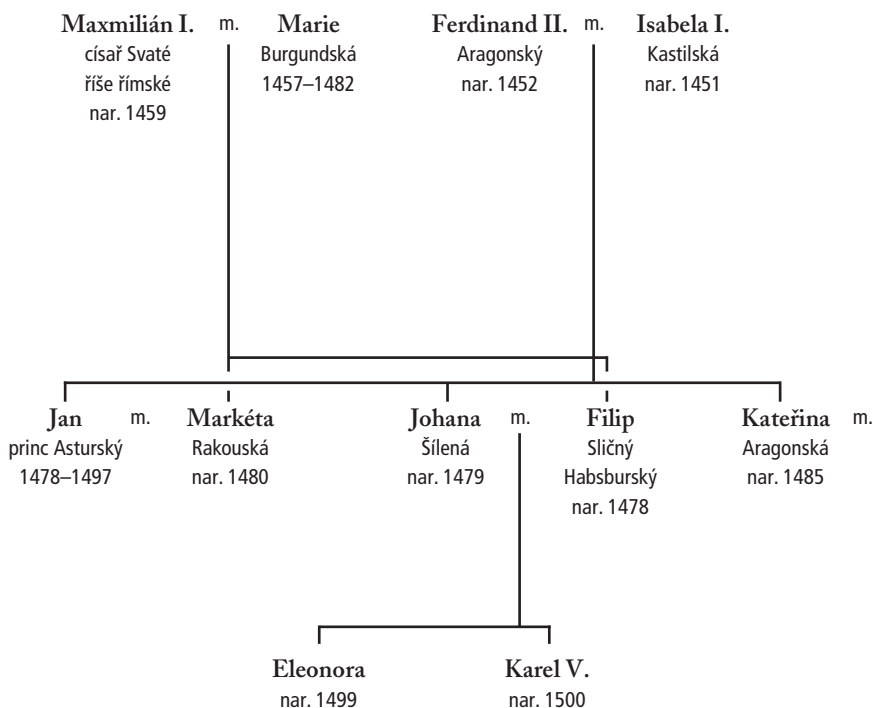
ISBN 978-80-7507-771-4 (pdf)

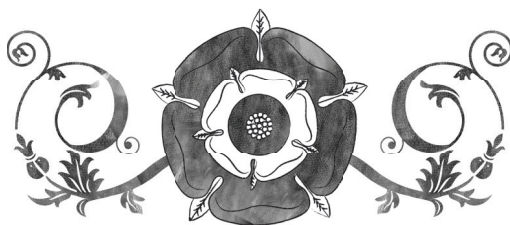
Rankinovi, mému báječnému manželovi,
a Julianovi, mému skvělému agentovi,
bez nichž by moje knihy nikdy nevznikly.

1512

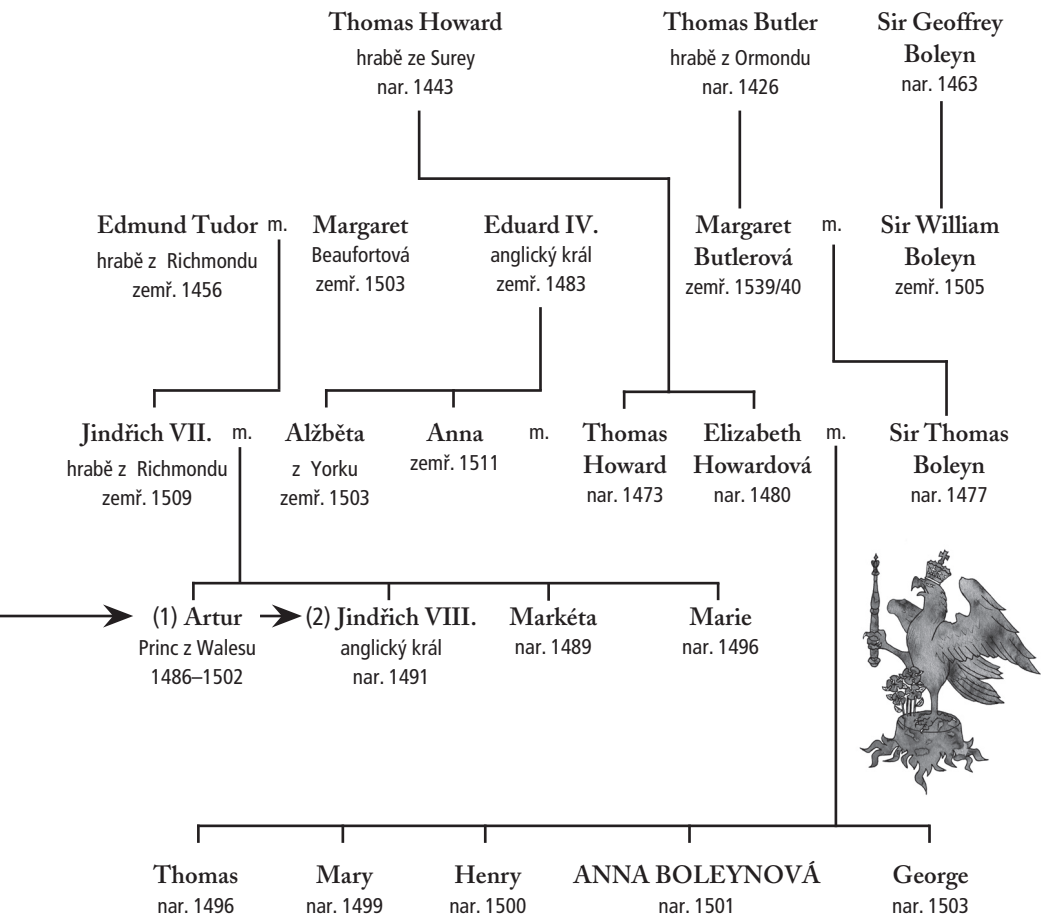

EVROPA

ANGLIE

Kdo ulovit ji chce, ať pochopí,
že jako já jen marně tráví čas.
A diamantem že má vryto zas
a kol šíje psáno se jí skví:
Noli me tangere, jsem Caesarova,
a divoká, ač zdám se zkrocená.

Sir Thomas Wyatt

Já vážně myslím,
že narodit se jako prostý člověk
a šťastně, spokojeně žít
je lepší než oblékat roucho žalu
a nosit zlatý smutek.

William Shakespeare, Jindřich VIII., 2. jednání, 3. scéna

Část první
„Ne z obyčejného těsta“

Kapitola 1

1512

Pleť mám takovou nějakou zažloutlou, pomyslela si Anna, když se prohlížela ve stříbrném zrcadle, a trochu moc mateřských znamének. Aspoň že tvář mám oválnou, jak je to teď v módě. O ženské postavě nemůže být v jedenácti letech ani řeči, ale to se, doufejme, v příštím roce či dvou spraví. Koneckonců Mary byla už ve třinácti hezky zaoblená.

Odtáhla se a chvíli nad sebou přemýšlela. I v jejím doslechu lidé často říkali, že z obou Boleynových sester je Mary ta hezčí. Přesto byly obě brunetky s dlouhými lesklými vlasy, výraznými lícními kostmi a špičatou bradou, obě štíhlé, elegantní a vybraných způsobů hodných královských dvorů, jak jim odmala vtloukali do hlavy. Tak co tedy dělá z dívky krasavici? Proč má Mary půvabnější rysy než ona? Když teď Anna dospívala a stále znovu jí opakovali, že se má připravovat na skvělou budoucnost, v níž ji čeká královská přízeň a bohatý, vysoce postavený manžel, začínalo jí to dělat starosti.

Možná za to mohou ta mateřská znaménka a zažloutlá pleť. I když zrovna ta se dá snadno vybělit krycím krémem z bílku a kamence. Aspoň že ústa mám pěkná. A taky černé oči, o nichž babička Butlerová odjakživa prohlašovala, že právě takové jsou pro budoucnost nejlepší.

„A ty už víš, jak je s úspěchem používat, dítě.“ Anna tak docela nechápala, co to znamená, ale babička byla Irka, a tudíž tak trochu podivínka, a nejdnou říkala zvláštní věci, nicméně byla velkou dědičkou a jedním z hlavních zdrojů bohatství rodiny, a tak to každý víceméně toleroval.

Anna postavila zrcadlo na truhlu a zatočila se před ním. V zeleném šatu, který jí dělal útlý pas, vypadala opravdu půvabně. Ta tmavá barva jí slušela. Jediné, co jí tak úplně nesedělo, byl střih rukávů. Sahaly jí jen k zápěstím a těsně jí obepínaly paže, aniž zakrývaly drobnou vadu, kterou si tak bolestně uvědomovala. Schovávala ji neustále v dlani – malíček pravé ruky –, aby nikdo neviděl, že na něm má jeden nehtík navíc. Kéž by měla šat se širokými, splývavými rukávy, do nichž by ho mohla schovat! Matka sice tvrdila, že dělat si starosti kvůli takové maličkosti je hloupost, ale pro Annu to žádná maličkost

nebyla a svoje znetvoření nesla ještě hůř od té chvíle, co jí Mary při jedné z jejich nekonečných hádek vmetla do tváře, že to je znamení čarodějnic.

Anna tu nenáviděnou vzpomínku rázně zahнала. Něco tak nepříjemného si přece v tak krásný letní den nebude připomínat. Do lekce katechismu jí zbývala ještě celá hodina volna a z té nepromarní ani minutu. Vmžiku zavolala komornou, nechala se převléct do pohodlného vlněného šatu, seběhla ze schodů, přešla po kamenném mostě přes hradní příkop, vykasala si sukně a rozběhla se zahradami k lukám na břehu řeky Eden, kde se s oblibou jen tak potloukala.

Byl odtud nádherný výhled na hrad Hever obehnaný vodním příkopem – jejich rodové sídlo – a na zelenou, lesnatou kentskou krajinu, která jej obklopovala. Momentálně ji však mnohem víc zajímal pohled na jejího milovaného bratra George, jak s rozčuchanými tmavě hnědými vlasy a v pomačkaných šatech leží v trávě a brnká si na loutnu.

„Sháněj se po tobě uvnitř,“ oznámila mu a klekla si vedle něho. „Měl bys sedět nad knihami. Jestli se okamžitě nevrátíš, čeká tě výprask.“

George se na ni zašklebil. „Dostal jsem nápad na písničku. Poslouchej!“

Na devítiletého chlapce hrál překvapivě dobře a jeho skladba měla v sobě hloubku a složitost, jakou by člověk u tak malého hochy nečekal. Byl opravdu nadaný, tenhle její bratříček. Kdyby se náhodou neuchytil u dvora, jak doufal otec, mohl by se prosadit jako hudebník.

Anna a George si byli odjakživa blízcí. Podobně vypadali a podobně i uvažovali.

„Vím, vím... nemohu přece trávit dny skládáním hudby a psaním básní,“ zavzdychal hoch strojeně tónem, jímž napodoboval otce.

„Ale líbilo by se ti to, vid'? I když nakonec by tě to stejně omrzelo, protože by ti to nestačilo. Tak se konečně přestaň ulejšvat. Otec Davy už je celý netrpělivý.“

Vzdor výsměšnému tónu té výtky jí však bylo George líto. Věděla, jak těžce nese fakt, že je nejmladší ze tří synů. Tím, kdo jednou zdědí Hever i všechny otcovy statky, bude šestnáctiletý Thomas, kterého rodina právě vyslala k mocnému vévodovi z Buckinghamu na sousední Penshurst, aby si u něj osvojil dvorské způsoby a umění boje, jež mu jednou v oné zářné budoucnosti, která ho očekává, nepochybně přijdou vhod. Jak mu to George záviděl! A pak tu byl chytrý dvanáctiletý Henry předurčený ke studiím na Oxfordu, neboť otec se rozhodl zasvětit jej církvi – a zbavit se tak tíživé povinnosti ho zabezpečit.

Měli i další bratry, ale ti již k velkému žalu matky spali věčným spánkem v kryptě kostela svatého Petra. Anna nikdy nepřivykla děsivému pohledu na maličké mrtvé sourozence, jak leží ve svých kolébkách, než se nad nimi rodina naposledy pomodlí a rozloučí se s nimi.

Lady Boleynová svého nejmladšího syna George milovala a rozmazlovala ho víc než Thomase a Henryho. George se ale v hloubi duše stravoval prudkou záští ke starším bratrům. Věděl totiž, že se na rozdíl od nich bude muset protloukat životem na vlastní pěst. Otec mu to často připomínal.

Její soupeření s Mary a závist, jakou George cítil vůči starším bratrům, probouzely v Anně nejednou pocit, že ona a George – dva nejmladší Boleynové – stojí sami proti celému světu. Ona neoplývala potřebnou krásou a on zase nebyl dědic, a tak se již v dětství natolik semkli, že je někteří lidé považovali za dvojčata.

„Tak pojď už!“ poručila bratrovi, vytáhla ho na nohy a oba se rozběhli zpátky k hradu.

Prolétli nádvořím a jako velká voda vtrhli do otcovy nové vstupní síně, kde už na ně čekal otec Davy. Jejich učitel byl malý obtloustlý mužík veselé tváře a s lícemi růžovými jako jablčka.

„Tak už se vám tedy uráčilo poctit nás svou přítomností?“ obrátil se na George. „Však už bylo načase, protože se mi právě doneslo, že se večer vrátí váš pan otec. Asi byste nechtěl, abychom ho hned zkraje uvítali zprávou, že máte vroubek, co?“

„To ne, otče Davy,“ řekl George a snažil se nasadit kající výraz.

„Můžete se k nám připojit, slečno Anno,“ otočil se otec Davy na dívku. „Aspoň půjdete tomu mladému nezbedovi příkladem.“

„Kde je Mary?“ vyhrkl George a rozhlédl se.

„Čte si,“ odpověděl otec Davy. „Dal jsem jí knihu o králích a královnách, aby si tříbila ducha.“ Nebylo žádným tajemstvím, že nad Mary už prakticky zlomil hůl.

Anna vešla za oběma do jídelny, kde se po večerech scházela rodina, a posadila se k dlouhému dubovému stolu. Dobře si uvědomovala, jaké má štěstí, že se jí jako dívce dostává tak skvělého vzdělání. V tomto ohledu měl otec velmi pokrokové názory, třebaže mu šlo odjakživa hlavně o to, aby se jeho děti v životě uplatnily – protože to by pochopitelně prospělo i jemu. Jako člověku, který ovládal několik cizích jazyků, což byl i důvod, proč v posledních několika týdnech pobýval mimo domov – v Mechelenu v Burgundském vévodství

na dvoře nizozemské regentky –, mu velmi záleželo na tom, aby byli v jazycích zběhlí i jeho synové a dcery.

Anna zápasila s francouzštinou, ač ve všem ostatním vynikala. Mary naopak šla francouzština, ale všechno ostatní byla pohroma. Anna dovedla velmi obstojně skládat verše i písně – hlavně díky otci Davymu, který byl sám proslulý skladatel církevní hudby a nadaný učitel –, kdežto Mary se s loutnou vysloveně potýkala a navíc postrádala hudební sluch, což jí při výuce nijak nepomáhalo. Anna ladně tančila, kdežto Mary jen dupala do země. Anna zpívala jako skřivánek; Mary měla hlas plochý a nezajímavý. Byla však hezká, alespoň to o ní každý říkal, a tak nikoho nepohoršovalo, že příliš neoplývá duchem. Většině mužů tak jako tak nešlo o nic jiného než o krásu a o věno, které jí otec mohl dát. Nevadilo tedy, že když došlo na učení, nebyla nikde k nalezení.

Většina dcer místních šlechticů v sousedství Boleynů stěží dovede psát, opakovala si Anna, když její brk elegantně klouzal po papíře. Dnešní cvičení obnášelo sestavení dopisu ve francouzštině, což bylo poměrně obtížné, ale Anna se rozhodla, že nad tím úkolem zvítězí. Učení ji bavilo a těšila ji i chvála, kterou ji otec Davy zahrnoval.

Z nedalekých kuchyní k nim doléhal čilý ruch a shon. Celá domácnost se připravovala na návrat pána. Matka bude chrlit příkazy a nakukovat pod pokličky – to vše ke špatně skrývané nelibosti hlavního kuchaře. Dnes večer bude hostina, pomyslela si Anna natěšeně.

Anna oblečená do nového zeleného šatu potají nakoukla do velké síně, kde už ležely na stolech nádherné sněhobílé ubrusy. U panského stolu bylo prostřeno nejlepší rodinné stříbro a skvěla se na něm velká zlacená slánka, zatímco na ostatních, jež stály na nižších podpěrách v pravém úhlu k tomu hlavnímu, služebnictvo prostřelo nádobí cínové. Středý tabulí zakrývala záplava květin a zeleně, mezi nimiž Anna zahlédla svícny a konvice s vínem. Hever byl malý hrad a jeho síň nebyla ve srovnání s některými jinými, jež viděla, nijak velická, ale se svým obrovským kamenným krbem a impozantní vyřezávanou stěnou zakrývajícím vchod do chodby ke kuchyním byl dostatečně reprezentativní i pro velmi vytiženého diplomata a králova oblíbence. Velikými okny osazenými vysoko v tlustých zdech prostupovala zlatá zář podvečerního slunce a tetelila se v trpytivých odlescích na působivé sbírce rodinného nádobí vystaveného v příborníku i na drahých tapisériích, jež zakrývaly stěny.

Otec rád ohromoval sousedy svým bohatstvím a dnes večer přijdou všichni: Wyattovi z Allingtonu, Sackvilleové z Buckhurst Parku i Hauteové z Ightham Mote.

Normálně rodina večerívala v jídelně u dlouhého leštěného stolu. Byla to útulná místnost se stěnami obloženými dubovým táflowáním, jež lemovaly malované vlasy a zdobily další drahé tapiserie, na něž byl otec mimořádně pyšný. To vše Anna důvěrně znala, ale hostina ve velké síni byla opravdová událost a ona už se jí nemohla dočkat.

Otec byl doma a vzkázal jí, aby za ním ještě před večeří zašla do jeho pracovny. Seděl tam ve svém vysokém vyřezávaném křesle, a když před ním udělala půvabné pukrle, spokojeně kývl. Tento muž dominoval jejich životům, kam až její paměť sahala, a každé jeho slovo bylo rodině i služebnictvu zákonem. Anna i její bratři a sestra byli vychováni k tomu, aby mu prokazovali bezpodmínečnou poslušnost. Až se ona i Mary provdají, převzou otcovu roli jejich manželé. Od malička jim vtloukali do hlavy, že ženy jsou slabá stvoření a měly by se vždy podřizovat moudré vládě mužů.

Kdykoli byl sir Thomas Boleyn doma, všechno se točilo kolem něho. To se ale stávalo jen zřídkakdy. Když zrovna nepobýval v cizině, kde uplatňoval své diplomatické schopnosti, pro něž si ho král Jindřich tak oblíbil, dlel většinou u dvora, kde si vysloužil skvělou pověst jako účastník turnajů, dvořan a zábavný společník. Ve svých čtyřiatřiceti to byl stále ještě pohledný a čilý muž, který se skvěle vyjímal na koni. Byl mimořádně vzdělaný – jeho dětem se někdy zdálo, že ví úplně všechno – a sám velký nizozemský učenec Erasmus mu věnoval dvě ze svých knih. Díky těmto přednostem se v královských službách rychle povznesl do vysokého postavení. Stal se jedním z nejlepších přátel krále Jindřicha a byl mu partnerem i při turnajích, což každému neustále připomínal. Při králově korunovaci před třemi lety byl povýšen do rytířského stavu a poté jej král jmenoval jedním ze svých osobních komorníků.

„To je to nejžádanější postavení,“ chlubil se sir Thomas, „protože díky němu jsem dennodenně v kontaktu s králem. Mám na něho velký vliv. Jeho Milost mi naslouchá.“ A samolibě se rozvykládal o výsadách, jaké může komukoli ve svém postavení zařídit. Anna to pochopila tak, že existuje spousta lidí, kteří po siru Thomasi Boleynovi chtějí, aby krále požádal o nějakou laskavost, a jsou mu za to ochotni zaplatit hodně peněz.

Když se zvedla z úklony, s radostí sledovala, jak se otcova tvář roztahuje do lišáckého úsměvu. „Nesu dobré zprávy,“ řekl. „Regentka Markéta se zájmem naslouchala, když jsem jí vyprávěl o tvých úspěších, Anno, a nabídla se, že tě přijme do své domácnosti jako jednu z osmnácti mladých dvorních dam. To je velmi významná pocta, za jakou by jiní dali majlant.“

„Mě, pane?“ opakovala Anna. „Ale Mary jistě...“

„Vím. Je to velmi neobvyklé, aby mladší sestra dostala přednost před tou starší, a navíc Mary umí dobře francouzsky. Ale...“,“ zde se odmlčel a zamýšleně na Annu pohlédl, „jsem přesvědčen, že právě *ty* máš předpoklady k tomu, abys uspěla u dvora a dělala mi čest. S Mary mám jiné plány. A regentka si vyžádala jmenovitě tebe.“

Anna cítila, jak se v ní rozmáhá vzrušení.

„Kdy mám odjet, pane?“ vydechla a už si v duchu představovala nádherné paláce a skvělé róby, elegantní pány a dámy i regentku, jak se na ni usmívá, když jí skládá poklonu a všichni se na ni dívají.

„Příští rok zjara,“ odpověděl otec a opojná vidina se rázem rozplynula, neboť do té doby zbývalo ještě *mnoho* měsíců. „Před tvým odjezdem je třeba spoustu věcí zařídit. Tvoje matka už bude vědět co. Ať ji raději zaměstnáváš ty, než aby měla roupy z nicnedělání.“ Otec s matkou spolu poslední dobou jen zřídkakdy promluvili, když vysloveně nemuseli.

„Musíš tvrdě zapracovat na své francouzštině,“ pokračoval sir Thomas. „Své vzdělání dokončíš na burgundském dvoře. Neznám lepší prostředí, protože ten dvůr nabízí mladé dívky z dobrého rodu bezpočet příležitostí a má všeobecně vynikající pověst. Je to to nejlepší místo, kde budeš mít šanci uzavřít sňatek, který poslouží zájmům celého našeho rodu. Doufám, že si uvědomuješ, jaké máš štěstí.“

„Ó ano, pane!“ zvolala Anna. Bylo toho na ni příliš.

„Rád bych ti připomněl, že zájem o místa v regentčině domácnosti je enormní a mnozí jsou připraveni velmi draze zaplatit, jen aby svým dcerám zajistili tu čest být k němu přijaty. Každá z *filles d'honneur* se musí umět oblékat podle poslední módy, tančit, zpívat a vtipnou konverzací bavit regentku i významné návštěvníky – a musí vědět, jak se chovat, až bude třeba regentce posloužit při různých slavnostních a státních příležitostech.“ Otec se lehce předklonil a tvář se mu mihl vypočítavý výraz. „Právě pro něco takového jsem tobě a Mary poskytl dobré vzdělání, i když je otázkou, nakolik ho zrovna Mary dokáže využít. Ale ty, Anno, ty budeš zářit. A nepochybuji, že nemalé

částky, jež budu muset vynaložit na tvoje dvorské oblečení, budou dobře investované peníze.“

„Ano, otče. Děkuji, otče.“

„Můžeš jít. Už je skoro čas na večeři.“

Anna ještě celá rozrušená spěchala nahoru do komnaty, kterou sdílela s Mary. Našla ji, jak si upevňuje na krk zlatý přívěsek ve tvaru býka, který nosila při všech významných příležitostech. Dostaly jej od otce obě; býk byl heraldickým znamením rodu.

Mary se naklonila k zrcadlu a černýma očima plnýma svůdného kouzla pozorovala Annin obraz.

Anna si vychutnávala radost z otcovy novinky a uvažovala, jak ji co nejefektivněji Mary sdělit, ale nevydržela čekat. „Jdu ke dvoru,“ oznámila.

Mary se prudce otočila a ve tváři se jí zračily úžas a vztek. „Ty?“ zaječela. „Ale... ale *já* jsem starší!“

„Otec to ví, ale regentka prý chtěla mě.“

„Regentka?“

„Jsem povolána k nizozemskému dvoru. Otec říká, že to je obrovská pocta.“

„Ale co *já*?“ Maryina hezká tvářička zrudla zlostí. „Copak *já* nejedu taky?“

„Ne. Otec prý s tebou má jiné plány.“

„Jaké?“

„To nevím. Nic mi neprozradil. Proč se ho nezeptáš?“

„Taky že se ho zeptám! Přece mě nemůže jen tak obejít.“

Ale on ji obešel. Anna si to sladké vědomí nechala pro sebe. Vůbec poprvé v životě se jako mladší a méně krásná sestra cítila skvěle.

Elizabeth Howardová, lady Boleynová, rozvinula roli žlutohnědého sametu a přidržela jej před Annou.

„Sluší ti,“ řekla. Kupec stojící uctivě vedle ní se úslužně usmíval. „Vezmeme si ho a ještě ten černý. A žlutý damašek i karmínově červený dracoun. Pošlete mi, prosím, účet, pane Johnsoně.“

„Dobře, paní. Velmi dobře,“ odpověděl oslovený, poskládal látky, které si paní nevybrala, a s hlubokou úklonou vyšel z komnaty.

„Jsem ráda, že se regentka vyjádřila v dostatečném předstihu,“ poznamenala matka. „Budeme mít aspoň dost času nechat to oblečení ušít. Měla bys být otci vděčná, že se rozhodl tě tak štědře zaopatřit.“ Vzala dceru za bradu

a usmála se na ni. „Máš pěkné oči a jsi přirozeně elegantní,“ řekla. „Povedeš si dobře a já na tebe budu moci být pyšná.“ Annino srdce přetévalo láskou. Matku milovala víc než kohokoli jiného na světě.

Sama Elizabeth Howardová byla tmavovlasá a černooká a její dlouhý howardovský obličej zjemňovaly plné rty a výrazné oči. V mládí bývala vyhlášenou krasavicí a slavný básník pan Skelton jí věnoval verše, v nichž její půvaby přirovnával ke kráse luzné Kressidy Trojské. Byla to taková maličkost, na níž si matka velmi zakládala. Tou velkou věcí, na níž si zakládala ještě víc, byl její aristokratický původ. Nikdy neopomněla dávat všem okázale najevo, že pochází ze vznešeného rodu Howardů, a nebylo žádným tajemstvím, že kdyby se její rodina svého času neocitla v královské nemilosti, nemohl by tehdy ještě neurozený Thomas Boleyn na sňatek s ní ani pomyslet, třebaže jeho dědem byl hrabě z Ormondu. Její otec však tenkrát přišel o všechny tituly a značnou část majetku a teprve nedávno vyšel z Toweru, kde byl vězněn za to, že stál na špatné straně v bitvě, která dosadila na trůn Jindřicha VII. Elizabeth proto měla pramalou naději na výhodný sňatek, což byl důvod, proč svolila ke svazku s mladým a ctižádostivým mužem, jehož blízcí předkové byli *obchodníci*.

Právě proto však byli Boleynové majetní. Díky obchodnímu nadání a sňatkům s velkými dědičkami cílevědomě budovali své bohatství a získávali půdu. Annin pradědeček sir Geoffrey byl kupec zrovna jako ten chlapík, co právě odešel se svým zbožím, ale povznesl se do postavení starosty Londýna a jako takový byl povýšen do šlechtického stavu. Tak se na světě přicházelo ke štěstí a mladý král Jindřich VIII. nyní dával přednost právě takovým novým a schopným lidem, jako byli Boleynové – nikoli příslušníkům staré rodové šlechty.

Avšak bez ohledu na všechno, co otec podnikl – a stále podnikal –, aby ze sebe v očích manželčiny urozených a mocných příbuzných učinil vhodného manžela, nikdo – dokonce ani jeho vlastní děti – nepochyboval o tom, že se matka vdala pod svou úroveň.

„Budeš rovná kterékoli z těch ostatních dívek,“ ujišťovala teď Annu. „Na své howardovské předky můžeš být hrdá. Nezapomínej, že my, Howardové, jsme potomky krále Eduarda I. i všech anglických králů před ním až k Vilému Dobyvateli, takže ve tvých žilách koluje královská krev Plantagenetů a ty jí musíš být hodna.“

„Ano, matko,“ řekla Anna a udělala pukrle. Pomalým krokem se vrátila do

své komnaty a cestou přemýšlela o všem, co jí lady Boleynová pověděla. Na své dědictví byla nesmírně pyšná, zvláště teď, když se Howardové dočkali rehabilitace a těšili se opět přízni dvora. V dlouhé chodbě, kudy procházela, se zastavila před portrétem dědečka Howarda, hraběte ze Surrey. Před tímto čestným a spravedlivým velmožem, hlavou rodu, měla hlubokou úctu stejně jako před jeho synem, jehož portrét visel o kousek dál. Strýček Thomas byl matčin bratr, muž přísné tváře, vážný voják a dvořan. Na jeho manželku – tetu, po níž dostala jméno – se skoro nepamatovala, věděla však, že zesnulá princezna Anna z Yorku byla dcerou krále Eduarda IV. a sestrou matky nynějšího krále. Král Jindřich je tudíž svým způsobem vlastně její bratranec.

Anně už bylo dávno jasné, že pokud k sobě rodiče na počátku svého manželství cítili nějakou lásku, dávno už vyprchala a teď se jeden druhému pokud možno vyhýbají. Dokázala snadno pochopit, proč se matka dívá na otce svrchu. Mnohem těžší bylo přijít na to, proč otec jedná s matkou, kdysi tak ceněnou nevěstou, s tak špatně skrývaným pohrdáním.

Annu znepokojovalo, že matku kdysi přirovnávali k trójské krásce Kressidě. Ta totiž přísahala nehynoucí lásku princovi Troilovi, ale když ji Řekové zajali, zrádně ho podvedla s rekem Diomédem. Otec Davy jim ten příběh četl, když sourozenci studovali řecké báje.

„Její jméno se stalo synonymem pro nevěrnou ženu,“ vysvětloval ten dobrý kněz. Anna málem zalapala po dechu. Otec Davy očividně netušil, co o její matce napsal Skelton. Všech pět Boleynových dětí – tehdy s nimi byli i Tom a Henry – se po sobě zaraženě podívalo.

Přesto Anna nikdy nezaslechla nic, co by naznačovalo, že na matčině pověsti ulpěla nějaká poskvrna. Lady Boleynová vedla svou domácnost ráznou a pevnou rukou a dávala přednost životu na venkově před ruchem a shonem u dvora, byť čas od času, když bylo třeba, ke dvoru zavítala jako příležitostná dvorní dáma královny Kateřiny.

Doma Anna a Mary pomáhaly matce v její přípravně, kde sestry vařily marmelády a džemy, zatímco matka destilovala sladké likéry nebo míchala léky a masti z bylin, jež všechny společně nasbíraly v zahradách.

„Je nezbytné, abyste si obě osvojily dovednosti, které vám jednou umožní vést velký dům,“ připomínala jim pokaždé lady Boleynová. „Dáma by měla své sloužící neustále držet při práci nejen příkazy, ale i vlastním příkladem.“ Když ale Anna občas vzhledla od své činnosti, přistihla matku s rukama v klíně, jak s nepřítomným výrazem hledí do dále a s tichou písni na usmívajících se

rotech vypadá, jako by se stáhla do svého vlastního světa. A opět si musela položit otázku, zda matka nemá milence.

Měsíce, jež jí zprvu připadaly nekonečné, rychle ubíhaly. Otec najal drahé učitele, aby urychlili její i Maryinu výuku zpěvu a tance – dovedností, jež si Anna osvojovala s lehkostí sobě vlastní a milovala je.

„Bravo!“ volával učitel, když se ladně vytáčela, vyskakovala a hopsala v rytmu branle, farandol a dalších běžných tanců. Učila se jim snadno, jako by se pro ně narodila. Mary, která byla samá ruka samá noha trčící do nepatřičných úhlů, na ni závistivě hleděla. Otec se dosud nevyjádřil, jaké s ní má plány, a Anna pochybovala, že nějaké vůbec má. Mary na ni žárčila a její vztek nejednou vyvěrl na povrch. Jako sestry žily vedle sebe a nebylo to poklidné soužití.

Sir Thomas byl však neoblomný. Anna půjde do světa jako jeho vyslankyně a živé svědectví jeho velikosti. A existuje-li nějaká dovednost, jež by jí mohla být u dvora ku prospěchu, musí si ji osvojit. Otec Davy dostal pokyn rozvíjet její hudební nadání.

„Máte opravdu nádherný hlas,“ rozplýval se a Anna byla z té chvály bez sebe radostí, protože získat ji od otce Davyho nebylo nijak snadné.

Kněž rovněž povzbuzoval Annu a George v jejich lásce k poezii. Ti dva dokázali prosedět celé hodiny nad skládáním a přepisováním veršů, které potom sestavovali do knih. Otec Davy pak Anně řekl, že má pro poezii vzácné nadání, u ženy zvláště neobvyklé. Zdržel se pochopitelně komentáře k Maryinu výroku, že „ta kráva rýmuje mizerně“.

Během těch měsíců, kdy se šilo její dvorské oblečení, se z Anny stala odbornice na výšivky. Vytvářela zdobné ornamenty na lemech výstřihů i čepců, krumplované rukávce i váčky k pasu a volné noční košile ozvlášťňovala vzory v jasných odstínech šarlatu a zeleni. Objevila radost z vylepšování svých rouch novými detaily: tu bordurou, jinde zase kontrastní barvou, ale vždy musela mít dlouhé splývavé rukávy, jež by zakryly její nadbytečný nehet. Veškeré základní šití, výšivky i lemy prádla a spodniček obstarala její chůva paní Orchardová – boubelatá žena a mateřská duše, která nad ní bděla od jejího narození a teď ji měla doprovázet do Nizozemí. Jak mýjely týdny, hromada hotového oblečení složeného na Annině cestovní truhle neustále rostla.

Na podzim se otec vrátil ke dvoru v Nizozemí a veškeré přípravy k dceřinu odjezdu ponechal na matce.

„Pamatuj,“ řekl Anně, než vyrazil na cestu, „že tvým úkolem je zdokonalit

se ve všem, co by ti mohlo zajistit dobrý sňatek. Kvůli tomu, a abych ti vštípil nezbytnou ctnost, jsem ti dopřál vzdělání.“ Na ctnosti si otec velmi zakládal a své dcery pokaždé důrazně varoval před vážnými důsledky – hlavně pro sebe –, pokud na ni nebudou dbát. Dívky, to byla jeho aktiva – jeho klenoty, jak s oblibou říkával –, a na jejich úspěchu mu velmi záleželo.

V posledních měsících na Heveru Annu čím dál víc deprimovala každodenní rutina. Toužila jí uniknout do skvělého světa královských dvorů. Ji i Mary nejvíc bavilo, když si mohly obléct svoje nejlepší šaty a vyjet si v doprovodu podkoního a komorné do tři míle vzdáleného Edenbridge, kde se každý čtvrtek konal trh, jen aby se mohly blýsknout. Když se zrovna neučily nebo něco nešily, hrály karty či spolu s matkou navštěvovaly sousedy – a bez ustání se hádaly kvůli hloupostem, dokud s nimi lady Boleynová neztratila trpělivost a neposlala je do jejich komnaty, aby se uklidnily.

Jejich životům vládl neměnný koloběh ročních období. Podzim toho roku 1512 se jako obvykle ohlásil svátkem archanděla Michaela, po němž brzy následovaly dožínky, kdy se zámek kostel svatého Petra naplnil girlandami z obilných klasů a zpěvy díkůvzdání. Byl to čas honů, kdy veškerá místní šlechta vyrážela do lesů. Otec se postaral, aby se z Anny i Mary staly skvělé jezdky, a tak se i ony směly účastnit ve společnosti svých sousedů štvanic a lovů se sokoly. Po večerech si pak užívaly hostin, na nichž se jedla ulovená zvěřina podávaná na silných plátcích chleba a zalitá šťávou z masa.

Za deštivých dnů se obě dívky učily na galerii, kterou nechal otec zbudovat nad velkou síní. Byla to zbrusu nová vymoženost, již se rozhodl na svém sídle mít. Jeho dcery teď chodily sem a tam kolem obrazů a tapiserií, jimiž nechal ozdobit stěny, hašterily se, vyměňovaly si klípky a občas se navzájem pošťchovaly a políčkovaly.

Sychravý podzim postoupil, v krbech i ohřívadlech na zámku zaplály ohně a komnaty se naplnily sladkou vůní včelího vosku z hořících svící. Mladí Boleynové hrávali po večerech karty, v kostky i šachy nebo si dávali hádanky a poté uléhali do měkkých, peřím vystlaných postelí. Za hlubokých nocí, kdy mřížky okenních skel jiskřily v měsíčním svitu, lehávala Anna často beze spánku na loži s roztaženými damaškovými závěsy a v duchu si představovala oslnivý život, který ji na onom skvělém dvoře ve vzdálené zemi za mořem očekává.

Hned po Dušičkách, kdy noci potemněly a v lesích kolem hradu prý ob-

cházel duchové, přišel Advent a po něm Vánoce a svátek Tří králů. Než se Anna nadála, byly tu Hromnice, po nich svátek Zvěstování Panny Marie – a brzy měl nastat první máj, kdy s Mary pokaždé podle starého zvyku vstaly za časného jitra, aby přinesly do domu květy hlohu.

V květnu se pak z Nizozemí vrátil otec.

Konečně nadešel čas k odjezdu.

Kapitola 2

1513–1514

Plavba přes moře Annu fascinovala. Stála na palubě s tváří nastavenou svěžímu jarnímu vánku od moře, naslouchala pleskotu vln a pozorovala, jak se bílé doverské útesy pomalu vzdalují. Pořád musela myslet na otcovo pyšné poslední objetí i na matčin slzavý polibek. Mary se ani nesnažila zastírat, jak jí závidí, a George – Bůh mu žehnej – měl co dělat, aby zadržel pláč. Sama se málem rozplakala. Věděla, že všichni jí budou strašlivě chybět, zvláště matka a George. Smutek si však připustila pouze na chvíli a hned nato se rázně otočila k siru Johnu Broughtonovi, rytíři z Westmorelandu, s nímž se otec seznámil u burgundského dvora. Sir John se plavil za obchodem do Brugg a nabídl se, že si cestu o něco prodlouží a doprovodí Annu do Mechelenu. Byl to asi třicetiletý šlechtic s inteligentní tváří, kudrnatými ryšavými vlasy a nepřeslechnutelným severoanglickým přízvukem.

„Je mi vskutku velkou ctí, že mohu pečovat o tak okouzlující mladou dámu,“ pronesl s dvornou úklonou na nádvoří Heveru a pomohl Anně i paní Orchardové do sedel. Poté rozdál instrukce pacholkům, kteří měli na starosti vůz s Anninými zavazadly, vyvedl průvod přes padací most a zamířil k jihu. Cestou k pobřeží byl zdvořilost sama a osvědčil se i jako skvělý společník. Pokaždé vybral tu nejlepší krčmu, v níž měli přenocovat, objednal nejvybranější jídla a obě dámy bavil vtipnými historkami. Počasí jim přálo a cesta rychle ubíhala. V Doveru sir John nařídil, aby na lodi, jež je měla převézt přes průliv, dostaly obě dámy pohodlné kabiny, a kdykoli si vyšly na palubu, aby se nadýchaly čerstvého vzduchu, doprovázel je.

Od otce i od sira Johna se Anna dozvěděla mnoho zajímavostí o ženě, již měla již brzy začít sloužit. Markéta Rakouská byla jedinou dcerou císaře Svaté říše římské Maxmiliána – prohnaneho starého lišáka, jak říkával otec – a jeho zesnulé manželky, burgundské vévodkyně Marie. Právě díky jejich manželství se burgundské Nizozemí dostalo pod vládu Habsburků. Markéta mívala ještě bratra, arcivévodu Filipa, mladého muže tak krásného, že byl všude znám pod přízviskem Filip Sličný.

„Filip se oženil s kastilskou královnou, ale zemřel velmi mladý a královna Johana, která ho vášnivě milovala, zešléla žalem a nedokázala už sama vládnout,“ vysvětloval jednou sir John u večere v kapitánově kajutě obložené dubovými panely, která se nacházela v lodní nástavbě. „Otěže vlády v Kastilii za ni převzal její otec, král Ferdinand Aragonský, a císař zase ustanovil arcivévodkyni Markétu, jinak savojskou vévodkyni, regentkou v Burgundsku a v Nizozemí, kde vládne místo Filipa. A svěřil jí i výchovu Johaniných dětí včetně jejího dědice, infanta Karla Španělského, jemuž ovšem v Burgundsku neřeknou jinak než arcivévoda. Jsem si jist, že se s nimi brzy seznámíte.“

„Co se stalo s královnou Johanou?“ zajímala se Anna. Ten smutný příběh podnítil její zvědavost.

Sir John se zachmuřil. „O té koluje mnoho různých pověstí. Říká se třeba, že odmítla vydat k pohřbení manželovo tělo, dlouhé měsíce je vozila s sebou po celém Španělsku a svým sloužícím čas od času nakázala, aby jí rakev otevřeli a ona se mohla na mrtvého dívat, objímat ho a líbat. Nakonec ji přece jen přiměli se ho vzdát, takže ho mohli konečně pochovat a ji zavřeli do kláštera, kde o ni pečují jeptišky.“

Anna se otrásla odporem. Provádí-li někdo takové příšerné věci, musí být opravdu nepřítel. Byly to scény jako ze strašidelného snu.

„Nejvíce je mi líto těch dětí,“ poznamenala a lokla si vína. „Myslíte, že se jí někdy vrátí zdravý rozum?“

Sir John se znovu zamračil. „Některé depeše uvádějí, že možná vůbec nemocná není, jen ji odklidili stranou, aby se její otec mohl chopit moci v Kastilii. Dokud je Johana zavřená v klášteře a její třináctiletý syn je ještě příliš mladý, aby se ujal vlády, nemá království kdo jiný vládnout.“

„Ale to je hrozné!“ zvolala Anna. „Pokud není šílená, měli by ji vrátit na trůn. Přece by s ní její vlastní otec nezacházel tak krutě!“

„Jde-li o vládu v království, slečno Anno, jdou lidské city stranou,“ poznamenal sir John. „Královna Johana ale asi opravdu šílená je. Alespoň si to lidé myslí.“

„Dej Bůh, aby byla,“ řekla Anna. „Bylo by pro ni lepší, kdyby si neuvědomovala, že přišla o manžela, o děti i o korunu.“

„Pořád je to ale královna. Až její syn jednou dospěje, stane se jejím spoluvládce.“

„Jak je mi jí líto,“ řekla Anna, položila na stůl nůž a vstala. O tragickém osudu královny Johany ani o bezohledném králi, jejím otci, už nechtěla nic dalšího slyšet.

Díky ostrému větru uběhla cesta přes průliv rychle a oni již brzy vpluli kanálem Zwin do Brugg. Anna se už nemohla dočkat, až uvidí rušné město s jeho nádhernými kostely, nebetyčnou zvonící nad rozlehlými tržišti, sítí kanálů a vysokými domy z červených cihel, které byly úplně jiné než ty anglické hrázděné s doškovými střechami. V uličkách kypících životem se bohatě odění měšťané handrkovali s cizinci ze všemožných zemí a vším prostupovalo ovzduší prosperity. Annu proto překvapilo, když jí sir John řekl, že Bruggy jsou skomírající přístav.

„Kanál Zwin se zanáší. S prosperitou bude brzy konec.“

Anna na něho nevěřičně hleděla. „Co se pak stane se všemi těmi lidmi?“

„Jsou bohatí. Najdou si způsob, jak udržet cenná obchodní spojení, zvláště s Anglií. Navíc Bruggy jsou proslulé svým uměním – pracuje tu spousta velkých malířů. Věděla jste, že v tomhle městě vydal svou první tištěnou knihu William Caxton?“

„Vážně?“ Na Heveru měli několik knih pocházejících z Caxtonovy londýnské tiskárny; četla je všechny. Otec Davy jí prozradil, že to ještě není tak dávno, co se všechny knihy psaly ručně. Žijeme v krásné době, pomyslela si.

Anna by se moc ráda v Bruggách zdržela, ale sir John rychle vyřídil své obchodní záležitosti a prohlásil, že je třeba spěchat do Ghentu. Ujížděli na koních rovinatou krajinou, která Anně připadala ve srovnání s oblými kopci a pahorky kentského Wealdu poněkud fádni. Byla však křížem krážem protkaná kanály, příkopy a alejemi vzrostlých stromů a to na ní bylo zvláštní. Když projeli Ghentem, zatočili k východu a zanedlouho už uviděli v dále vysokou věž.

„To je Mechelen,“ řekl sir John. „Hlavní město Burgundska. A ta věž patří katedrále svatého Rumbolda. Je ji vidět na míle daleko.“

Anna pocítila záchvěv vzrušeného očekávání. Jak se blížili k městu, ukazovalo se v okolí velikého chrámu čím dál víc věží a věžiček a množství červených střech. Už byli skoro tam. Dá-li Bůh, bude Anna během několika příštích hodin uvedena na burgundský dvůr a představena regentce.

„S povděkem bych uvítala aspoň chvíli odpočinku,“ povzddechla si paní Orchardová. „Mám pocit, že jsem v sedle už řadu dní, a teď bychom se měli, já i vy, sire Johnne, zase celou tu dlouhou cestu trmácet zpátky. Doufám, že se nám dnes večer podaří najít nějakou slušnou krčmu na přespání a Anna dostane pěkné ubytování.“ Anna na ni netrpělivě pohlédla. Kdo by chtěl odpočívat,

když by se mohl ihned vrhnout do radovánek dvorského života? Ale paní Orchardová byla stará – muselo jí být už aspoň třicet – a v hnědých vlasech jí prokvétaly šediny.

„Regentka je známá tím, že vede skvělý dům,“ ozval se sir John. „Budete tu velmi dobře ubytovaná, slečno Anno. A francouzštinu, jazyk tohoto dvora, si rychle osvojíte.“

Objeli hradby a mohutnou branou Winketpoort vjeli dovnitř. Anna viděla, že Mechelen vypadá stejně jako ostatní nizozemská města, jimiž projížděla – měl rozlehlé tržiště, vysoké domy a majestátní kostely. Nakonec se dokodrcali až na Korte Maagdenstraat a před impozantní klenutou bránou zastavili.

„Toto je Hof van Savoye, regentčin palác,“ vysvětloval sir John, zatímco je strážé vedly dovnitř. Anna zalapala po dechu. Ocitli se na rozlehlém obdélníkovém nádvoří obklopeném ze všech stran nádhernými fasádami, z nichž většina byla postavena ze všudypřítomných červených cihel. Přízemí obepínaly elegantní otevřené arkády, nad nimi se táhlo patro s vysokými mřížkovanými okny a strmé střechy prolamovaly arkýře.

„Regentka je velká stavitelka,“ poznamenal sir John a ukázal na křídlo zakryté lešením, po němž pobíhali zedníci. „Potrvá roky, než bude tohle sídlo hotové.“

„Strašně se mi líbí!“ vydechla Anna. „Něco takového jsem jakživa neviděla.“

„To byste v Anglii ani nemohla,“ souhlasil sir John, když sesedali.

To už se k nim blížil úředník v černo-žluté livreji. Sir John všechny představil a muž vybídl Annu, aby jej následovala do svého nového příbytku. Nadešel čas loučení se sirem Johnem i s paní Orchardovou. Annu mrzelo, že ta chvíle přišla tak brzy, neboť si na veselou společnost sira Johna zvykla a vážila si péče, kterou jí věnoval, i jeho velkých znalostí o světě. A pokud šlo o chůvu – jakkoli ji rozčilovaly její srdceryvné výlevy při loučení, měla ji upřímně ráda.

Sir John se uklonil a políbil jí ruku. „Bůh s vámi, slečno Anno. Necht' vám sešle mnoho radosti.“

Paní Orchardová ji objala a v očích se jí zaleskly slzy. „Dávejte na sebe pozor, slečinko moje,“ nařizovala. Potom ti dva nasedli opět na koně, sir John jí zamával kloboukem a oba zmizeli v bráně.

„Pojďte!“ promluvil muž v livreji lámanou angličtinou a zamířil s Annou do paláce. Prováděl ji majestátními komnatami úchvatné krásy. Anna na to vše hleděla s otevřenými ústy. Vedle takové nádhery jí Hever připadal jako stodola. Teď už chápala, proč se otec tak často zdržuje u dvora. Ani ve snu

by si nedokázala představit tak monumentální schodiště, jaká měli v tomto paláci, ani chodby plné krásných obrazů živých a sytých barev. Nadaní umělci na nich vyobrazili madony, světce i anděly tak dovedně, až se zdálo, že by mohli každým okamžikem vystoupit z rámu a začít dýchat.

Filles d'honneur byly ubytovány ve společné ložnici ve druhém poschodí pod strmou střechou s arkýřovými okny. Když sem Anna přišla, nebyl tu nikdo až na Gerdu, drobnou holandskou komornou, která jí měla sloužit. Anna vděčně odhodila cestovní plášť a svezla se na postel s červenými vlněnými závěsy, kterou dostala přidělenou – jednu z osmnácti, jež stály v řadě za sebou po celé délce rozlehlé místnosti jako nějaké veliké dřevěné krabice. Řekli jí, že si může chvíli odpočinout a vybalit si oblečení, než někdo přijde a uvede ji k regentce. Anna byla příliš vzrušená, než aby dokázala odpočívat. Jakmile jí přinesli zavazadla, otevřela cestovní truhlu a vytáhla z ní žlutý šat lemovaný černým hedvábím, ušitý na počest regentky v jejích erbovních barvách. Po tomto okamžiku prahla.

Poručila Gerdě, ať jí rozváže tkanice cestovního oblečení a pomůže jí svléknout se do spodního šatu. Pak pozvedla paže, aby jí komorná mohla přetáhnout přes hlavu roucho se čtvercovým výstřihem a zašněrovat jí je na zádech. Dotek hedvábí byl smyslný a Anna se radovala ze splývajících rukávů i dlouhé dvorské vlečky, kterou bude od nynějška povinně nosit. Vlasy si nechala rozpuštěné – spadaly jí až do pasu. Teď byla konečně hotová! Nedočkavě seděla a čekala, až ji předvolají před její novou paní.

Arcivévodkyně Markéta Rakouská, ovdovělá vévodkyně Savojská a nizozemská regentka, se ani v nejmenším nepodobala krásné princezně oděné ve zlatohlavu a ověšené šperky, jak si ji Anna představovala. Jen co se zvedla z úklony, užasla, když na trůnu pod bohatým sametovým baldachýnem spatřila drobnou ženu oděnou v černém šatu s bílým vdovským závojem a rouškou kolem hlavy i pod bradou – tvář této dcery mocného císaře Maxmiliána nešlo nazvat jinak než obyčejnou, s nezvykle plnými rty a výraznou, špičatou bradou.

Ty rty se však usmívaly a hned další věc, která Annu zaskočila, byla vělost, jež z regentky vyzářovala.

„Vítejte u mého dvora, mademoiselle Boleynová,“ promluvila francouzsky a Anna jí co nejlépe odpověděla tímž jazykem. A snaživě odpovídala i na další zdvořilé otázky ohledně své cesty a zda je pohodlně ubytovaná.

„Obdivuhodné!“ rozzářila se regentka. „A cítím se poctěna i barvami vašeho

půvabného oblečení. Myslím ovšem, že s vámi monsieur Semmonet bude přece jen mít ještě trochu práce. To on vás naučí správně mluvit francouzsky.“ Regentka ukázala na vousatého muže středních let v šatu učence, který se uklonil, když zaslechl své jméno. Anna se začervenala.

„Považujte můj dvůr za svůj domov, dítě,“ pokračovala stále s úsměvem regentka. „Doufám, že s vámi budu jednat tak, abyste se mnou byla náležitě spokojena. A teď se můžete připojit k ostatním *filles d'honneur*.“

Anna, dojatá a povzbuzená laskavým přijetím, odešla a posadila se na podlahu k sedmnácti dalším šťastným mladým dámám, z nichž mnohé pocházely z nejurozenějších rodů v zemi a dostalo se jim té cti, že mohly sloužit u burgundského dvora. Všem bylo méně než patnáct let a všechny byly nákladně oděné. Některé se na ni usmívaly, jiné si jen zkoumavě prohlížely její šat. A několik málo, jak cítila, na ni pohlíželo skrz prsty.

Ten večer se ve společné ložnici všechny shlukly kolem ní, vzrušeně brebentily a naznačovaly, ať otevře truhlu a vytáhne z ní svoje oblečení, aby si je mohly prohlédnout. S potěšením viděla, že na některé udělalo dojem – ale jiné se k jejímu zklamání tvářily, jako by se zhrozily.

„*C'est provinciale!*“ ušklíbla se vysoká dívka osahávající prsty její karmínově rudé roucho střižené podle poslední anglické módy.

„*Non, Marie, c'est jolie!*“ odporovala jí různolící plavovlasá dívka a usmívala se na Annu. Marie pokrčila rameny.

Brzy dívky ztratily zájem a rozpovídaly se rychlou francouzštinou o věcech, o nichž Anna neměla ponětí. Tehdy si uvědomila, že jako jediná Angličanka mezi všemi těmi dívkami bude vždycky tak trochu mimo.

Ne že by ji to nějak přehnaně mrzelo – dokonce ani v jejích prvních dnech v Mechelenu. Kromě plavovlásky jménem Isabeau tu byly i jiné dívky ochotné se s ní sprátelit a Anna pod pozorným vedením monsieur Semmoneta tvrdě pracovala na své francouzštině, takže mluvila stále plynněji, dorozumět se s ostatními pro ni bylo den ode dne snazší a dívky ji ochotněji přijímaly mezi sebe.

Učitel, jehož vědomosti zřejmě neznaly mezí, Annu i ostatní *filles d'honneur* seznamoval rovněž se způsoby a uměním konverzace, což byla schopnost, kterou regentka velice podporovala, neboť ji pokládala za klíčovou pro každého, kdo chtěl u jejího dvora uspět. Monsieur Semmonet volil každým dnem jinou situaci, v níž by se dívky mohly ocitnout, a ony na ni reagovaly co nejzdvořilejším způsobem. Anna tak oslovovala imaginární prince a knížata

a rozmlouvala s nimi o hudbě, malířství či poezii. Stěží si dovedla představit, že by se to někdy doopravdy stalo.

Bylo poučné sloužit regentce spolu s ostatními *filles d'honneur*, když předsedala radě, klečet nenápadně na zemi ve skupince dívek a snažit se porozumět příkazům a pokynům, jež Markéta ze svého místa v čele poradního stolu vydávala, nebo dešifrovat rady, jež jí udíleli ctihodní a vážení mužové, kteří jí byli podřízeni. Očividně ji hluboce respektovali pro její moudrost a rozvahu. Anna tolik toužila dozvědět se víc o tom, jak vládne žena, že své úsilí zdokonalit se ve francouzštině ještě zdvojnásobila.

Pouhý týden po jejím příjezdu pro ni regentka poslala. „Napsala jsem vašemu otci, jak jsem z vás nadšená,“ řekla. „A abych mu poděkovala, že mi vás poslal. Nemohl mi dát vítanější dar. Sdělila jsem mu, že na mladou dámu vašeho věku máte tak skvělého ducha a tak vybrané chování, že jsem mu zavázaná spíše já, že mi vás poslal, nežli on mně, že jsem vás přijala.“

Anna vydechla úlevou a štěstím. Obávala se, že jí regentka spíš vyčiní za spoustu drobných chyb, jichž se dopustila, když se snažila provádět a učit se vše, co se od ní požadovalo. Vidět regentku, jak se spokojeně usmívá, a dočkat se od ní tak bezvýhradné pochvaly bylo víc, než v co kdy mohla doufat. Plna vděčnosti klesla na kolena.

„Sloužit vám je mi největším potěšením, Vaše Výsosti,“ prohlásila zanámeně.

Měla obrovské štěstí. Nejenže sloužila vlídné a laskavé paní, ale přišla i ke dvoru, který celému křesťanskému světu severně od Alp udával tón v dobrých mravech, umění a vzdělanosti.

„Toto je škola králů a místo zjemnělé kultury a vyspělé civilizace,“ řekl jednou monsieur Semmonet jí a jejím družkám. „Všichni učenci jsou tu vítáni.“ Anna brzy zjistila, že regentka, která se jen zřídka nechala vidět bez knihy v ruce, je zvláště oddána tomu, čemu se říkalo „nová vzdělanost“, tedy studiu nedávno znovu objevených textů z dob antického Řecka a Říma. Když měl Mechelen navštívit slavný humanista Erasmus, zavládlo u dvora nezvyklé vzrušení. Anně se dostalo té pocty, že právě v ten den měla u regentky službu, a tak okouzleně naslouchala, jak se ten vzdělaný muž bystrého úsudku a citlivé tváře rozhovořil o tom, že se chystá pořídit nové překlady Písma do latiny a řečtiny. A s úžasem zjišťovala, že Bible, z níž se čte v kostelích, není původní podobou toho svatého textu. Jak vzrušující by bylo číst Erasmovy překlady a poznat pravdu!

Pohoršlivější už byla jeho kritika korupce mezi duchovenstvem, protože u ní doma se o Matce církvi mluvilo vždy jen s největší úctou. Slyšet Erasma

mluvit bylo přesto poučné. Jak tak Anna naslouchala jeho vášnivému výkladu o úpadku Říma, hrabivosti kněží a světskosti kléru, začínala vidět v kritice toho velkého muže kus pravdy.

Během krátkých chviliek volného času, jež jí zbývaly, ji její nově zrozená žízeň po vědění zavedla do regentčiny zázračné knihovny, kde měly ona i její družky volný přístup k četným rukopisům, misálům, knihám o hudbě i tištěným svazkům. Byly tu pikantní příběhy Boccacciovy, půvabné Ezopovy bajky, nepokrytě erotické Ovidiovy básně i vážná filozofická díla, mezi jinými třeba Boethiova či Aristotelova. Anna si však ze všeho nejvíc oblíbila sbírky básní, jejichž tématem byla zbožnost a láska. Dychtivě se do nich začetla. Pomáhaly jí při psaní jejích vlastních versů.

Jednoho dne listovala nádherně iluminovaným bestiářem, když vtom zachytila koutkem oka štos knih na druhém konci stolu. Ty knihy v ohmataných kožených vazbách vídala v regentčiných rukách. Jakkoli neuctivé to možná bylo, vstala a šla se podívat, co jsou zač. Ke svému úžasu zjistila, že všechny psala žena. Do té doby si myslela, že knihy píše pouze muži. Tahle Kristýna Pisánská, která žila před více než sto lety, však nebyla žádná třasořítká a měla dost svérázné názory na to, jak někteří muži jednají se ženami. „Ne všichni jsou toho mínění, že je pro ženu špatné být vzdělaná. Pravdou ovšem je, že mnozí hlupáci to prohlašují, protože je neteší, když ženy vědí víc než oni.“ Anna ještě nikdy neslyšela, že by někdo vyslovil takový názor.

Přibližně hodinu ten spisek doslova hltala, když vtom vešla do knihovny sama regentka, usmála se na Annu, která rychle vstala a uklonila se jí, a vzala jí knihu z ruky

„Ach, mademoiselle Boleynová, vidím, že jste objevila mou nejmilejší autorku.“

„Vaše Výsosti, to, co ta žena píše, je pozoruhodné.“

„Myslíte?“

„Madam, tahle Kristýna Pisánská by se asi vysmála tvrzení mého otce, který říká, že muži jsou od přírody chytrější než ženy.“ Anna se opět chopila knihy a otevřela ji u pasáže, kterou si založila stuhou. „Tak jako jsou těla žen jemnější než ta mužská, je i jejich chápání bystřejší,“ četla nahlas. „Kdyby bylo zvykem posílat malé holčičky do školy a ony se učily týmhž předmětům, jakým se učí hoši, naučily by se jim stejně dobře jako oni a stejně tak by chápaly i všechna tajemství věd a umění. Pokud jde o ty, kteří prohlašují, že jen kvůli

ženě – pramáti Evě – byli kdysi lidé vyhnáni z Ráje, odpověděla bych jim, že člověk mnohem více získal skrze Marii, než ztratil kvůli Evě.“

Markéta moudře přikývla a otevřela další svazek. „Já mám zase ráda pasáž, v níž se Kristýna táže: ‚Kolik je na světě žen, které pro manželovu krutost prožijí život v trýznivém svazku, v němž trpí víc, než kdyby byly otrokyněmi u Saracénů?‘ Ne že by můj nebožtík manžel byl z podobného těsta! Nicméně nejvíc ze všeho mě fascinují její názory na ženy vládců. ‚Manželky mocných mužů musí být dokonale zpravené o vládě a nadmíru moudré – vpravdě mnohem moudřejší než většina jiných mocných žen. Vědomosti vznešené dámy musí být natolik obsáhlé, aby dokázala pochopit úplně všechno. A navíc musí mít odvalu mužů.‘“

Nebylo divu, že si regentka tak cenila děl Kristýny Pisánské. Její spisy by měla číst každá žena ve vysokém postavení – a brát si z nich ponaučení. Je možné, že ženy vskutku mohou být rovný mužům?

Anna byla nejšťastnější v regentčině společnosti. Její paní byla tak přátelská a vlídná, že se často přistihla, jak se jí bez ostychu vyptává, co si myslí o ženách, o Bibli i spoustě jiných věcí, o nichž se v tom vzrušujícím novém světě dozvídala. A Markéta jí vždy vtipně a moudře odpověděla.

„Ach, *la petite* Boleynová, máte pravdu, když se ptáte, zda by ženy neměly být rovný mužům. Ženám ovšem nebývá moc často dopřáno rozhodovat o vlastním osudu nebo panovat zemi tak jako mně. Moje zesnulá tchyně, královna Isabela Kastilská, byla vládoucí královnou, ale v tomto ohledu byla výjimkou. Je ovšem jen na nás, na ženách, abychom mužům ukázaly, že jsme stejně schopné jako oni.“

„My bychom ale nedovedly vést vojska do bitvy, madam,“ namítla Isabelle a ostatní dívky se zachichotaly, ale regentka pozvedla ruku a umlčela je. „Isabela tak činila,“ řekla. „Samozřejmě sama nebojovala, ale byla svým mužům inspirací. A takové se, milé dámy, musíme snažit být. Chceme, aby nás muži obdivovali pro naši odvalu, pro náš charakter a naše rozumové schopnosti, ne pouze pro krásu.“ Anna uchváceně poslouchala, co regentka říká.

Brzy zjistila, proč Markéta chodí vždy jen v černém.

„Mnozí ji nazývají *Dame de Deuil*,“ prozradila jí Gerda, když ji jednou ráno česala.

„Dáma ve smutku? Jak tristní! Ale proč?“

„Nosí ten smutek na věčnou památku svého druhého manžela, vévody Savojského. Zemřel před devíti lety.“

Anna viděla jeho portrét na zdi paláce – romantického mladého muže s tváří anděla orámovanou pěknými dlouhými vlasy. Muselo to být hrozné, přijít tak brzy o tak krásného chotě. Vždyť regentce je teprve třiatřicet let.

V týdnech, jež následovaly po jejím příjezdu, Anna s překvapením zjišťovala, že Markéta Rakouská mluví se svými ženami zcela otevřeně i o své minulosti. „Víte, že mě provdali celkem třikrát?“ zeptala se Anny pouhé dva dny po její rozmluvě s Gerdou. *Filles d'honneur* tehdy seděly s regentkou v její komnatě vyzdobené tapisériemi, skloněny nad vyšíváním. „Ještě v dětství mě zasnoubili dauphinovi, a tak jsem byla vychovávána na francouzském dvoře, ale když mi bylo jedenáct, našli mi lepší nevěstu, zasnoubení zrušili a mě poslali domů. Měla jsem spíš vztek, než abych byla smutná.“ Při té vzpomínce se usmála. „Potom mě provdali za asturského prince Jana, dědice španělských králů Ferdinanda Aragonského a Isabely Kastilské. Byl mladý a hezký a já jsem byla šťastná, ale zemřel pouhých pár měsíců po našem sňatku a zanechal mě v očekávání potomka.“ Po její obvykle veselé tváři přelétl stín smutku. „Moje malá holčička mi ale zemřela hned po narození. Musela jsem ji zanechat ve Španělsku, když jsem se vracela zpět do Nizozemí.“

„To muselo být moc smutné, paní,“ politovala ji Anna.

„Už je na pravdě boží,“ prohlásila regentka a její tón byl pojednou opět rázný. „Bůh ji má u sebe. A já jsem našla novou lásku u svého Filiberta. Zbožňoval mě. Pomáhala jsem mu v jeho savojském vévodství vládnout. Postarala jsem se, aby mě v celém křesťanském světě respektovali. Avšak běda, bylo nám souzeno prožít společně pouze dva roky – tak krátký čas na štěstí. On si pak jednoho horkého a slunného dne vyjel na kance, přehráł se a vypil několik čiší ledové vody. Zemřel v bolestech.“ Položila vyšívání a zahleděla se do dálky, jako by tam viděla muže, kterého ztratila. „A to je důvod, *la petite* Boleynová, proč jsem se zapřísáhla, že se už nikdy nevdám. Kdykoli člověk miluje, riskuje ztrátu. Na to nikdy nezapomínejte.“

Erasmus byl pouze jedním z mnoha hostů, kteří požívali regentčiny vyhlášené pohostinnosti. U Markétina stolu s ní často sedávali umělci, učené mužové, filozofové i hudebníci, jimž byla mecenášskou. Večery oživovaly koncerty polyfonní hudby, kterou milovala, anebo své hosty zvala na soukromou prohlídku své vyhlášené sbírky obrazů velikého mistra Jana van Eycka – maleb

výjimečné krásy a fascinující barevnosti. Anna bývala při takových příležitostech nejednou přítomna, uchválena jiskřivou konverzací, bystrou argumentací, velebnými harmoniemi i slavnými uměleckými díly. Byl to svět, o němž se jí nesnilo ani v těch nejdivočejších snech, a bylo fascinující být jeho součástí. Domov ani rodina jí vůbec nechyběly – samozřejmě s výjimkou matky a George, kteří jí často psali a litovali, že není s nimi.

Její život však nesestával pouze z ceremonií a studia. Regentka pořádala i hostiny, bankety, večírky a bály. Milovala lov a turnaje a povzbuzovala hru, jíž se říkalo dvorská láska.

„Je nedílnou součástí světa rytířství,“ sdělila svým *filles d'honneur*. „Jste už dost staré na to, aby vás začali přitahovat muži. Jedním z důvodů, proč vás vaši rodiče poslali na můj dvůr, bylo očekávání, že vám najdu vhodné manžely.“ Anna cítila, jak její družky zpozorněly. I v ní se vzrýšovalo vzrušení. Ve dvanácti letech – ve věku na vdávání – si dobře uvědomovala, jak se jí zaobluje postava i jak po ní někteří mladí muži od regentčina dvora obdivně pokukují. Naučila se, jak po nich střilet pohledem svých tmavých očí, jak rozvlnit co nejpůsobněji sukně i boky, a začínala chápat, jak neomezené jsou možnosti flirtování.

Kdykoli regentka hovořila o dvorské lásce, dychtivě naslouchala.

„Obecně je přípustné, aby se vám muži dvořili, dokonce i ti ženatí,“ řekla. „Smějí vás ujišťovat o své oddanosti, ba i o své vášni. Je jen na vás, jak je ovládnete, a v tomto smyslu je titul dáma mužova srdce počestný. Nikdy však nesmíte žádnému z nich dovolit, aby překročil mez slušnosti. A musíte svého ctitele udržovat v nejistotě a držet si ho od těla, protože muži si neváží toho, co mohou získat snadno. Chápejte, i lehounký polibek je nesmírná čest. Žádný muž nechce manželku, jejíž pověst je jakkoli poskvrněna, i kdyby měla sebehezčí tvář a bohaté věno. Na to nikdy nezapomínejte, mladé dámy!“

„Ještě že je můžeme aspoň políbit,“ pronesla potichu prostořeká dívka nalevo od Anny.

Regentka ji zaslechla. „Ne, Etienne de la Baume. Je jen na vás, kdy – a pokud vůbec – jim dovolíte, aby políbili *oni* vás. Urozená žena nesmí za žádných okolností zapomínat, kdo je, a musí mít vždy na paměti čest svého rodu i naděje, jež její blízcí vkládají do její budoucnosti. A je na nás, dámy, abychom usměrňovaly a kultivovaly chtíč mužů.“ Potají se usmála, když zaslechla, jak se dívky tiše chichotají. „Můžete flirtovat, můžete muže povzbuzovat a dokonce jim smíte i prokazovat přízeň – ovšem jen do jisté míry –,

avšak nejvyšší hodnotou je vaše ctnost, která je největším pokladem, který přinesete svému budoucímu manželovi.“

Anna hodně četla o lásce v básních a romancích, jež hltala, ale nikde a nikdy neobdržela radu tak užitečnou a citlivou zároveň. Až dosud si myslela, že muži jsou ve věcech lásky a manželství všemocní – alespoň otec si to o sobě jistě myslel –, ale teď se zdálo, že navrch mají ženy, a to i pokud jde o mužský chtíč, což bylo téma, o kterém věděla velice málo. Představa, že by mohla ovládat příslušníky druhého pohlaví, ji fascinovala. Zničeponic si uvědomila, že má na dosah netušenou moc.

Když se jí přišťe jeden mladý dvořan uklonil a složil jí kompliment, usmála se na něj sladce a pak se odvrátila. Když s ní později zapředl rozhovor a odvedl ji na taneční parket, pohlédla na něj zpod svých tmavých řas a hltala ho očima, jako by se mu ze rtů sypaly perly moudrosti – a potom se postarala, aby přišťe tančila s někým jiným. Zdálo se jí, že taková vyhýbavost na muže zabírá. Regentka měla pravdu – muži se k ní vždycky vrátili ještě rozohněnější než dřív.

Nic víc než flirt nevyhledávala. Koneckonců jí ještě nebylo ani třináct let. Flirt byl pro ni pouze nanejvýš zábavnou a novou hrou na hony vzdálenou otcovým přísným zásadám a fádnímu běhu života na Heveru. Svět se jí otevíral a překypoval novými myšlenkami a netušenými radostmi.

Ze všeho nejvíc toužila připodobnit se své paní, kterou si zamilovala a hluboce si jí vážila. Regentčiny touhy a přání se staly i jejími touhami a přáními a vždycky se mohla spolehnout, že znalosti a dovednosti, jež si osvojila za tak příjemných okolností, se jí budou – jak si to přál otec – hodit a umožní jí stát se ozdobou každého dvora. Kdykoli regentka Annu pochválila za pokrok v tanci, za písňe, jež složila, nebo za to, jak krásně hraje na loutnu, přetékala štěstím. Především se však učila samostatně myslet. Zatímco doma se od ní očekávalo, že se bezpodmínečně podřídí názorům a příkazům starších, v Mechelenu zjišťovala, že je přípustné, ba přímo žádoucí, mít vlastní názory a myslet sama za sebe.

Uvědomovala si také, jak mocně dokáže zapůsobit okázalost. To, co má člověk na sobě, vysílá jasný signál těm, na nichž vždy záleží, ať jsou to princové, nebo nápadníci. Důležitým pojmem tu byla nádhera. Anna začala objevovat radost z vylepšování své nepřilíš působivé garderoby, neboť nová dvorská roucha byla nekřesťansky drahá, což byl i důvod, proč jí jich otec nechal pořídit jenom šest. Stačilo však sem tam přidat nějakou tu stužku a šikovně připnout lesklý šperk a k tomu přičinit pár strategických stehů, jež

promění čtvercový výstřih podle anglické módy v širší a více odhalující výstřih ve francouzském stylu, který byl u regentčina dvora zrovna v módě, a její obléčení hned vypadalo jinak a lahodilo oku. Záleželo také na tom, jak člověk svoje šaty nosí. Vykračuje-li si v nich, jako by se cítil krásný a elegantní, budou tomu věřit i ostatní.

Totéž platilo, i pokud šlo o vzhled. Annu fascinovaly lidské tváře. Věděla, že její dlouhý, úzký obličej se špičatou bradou neodpovídá dobovému ideálu krásy, ale naučila se, že okouzlující úsměv a pohotový vtip ve spojení s pohledem vystřeleným zpod dlouhých řas dokážou udělat své.

Anna sdílela některé vyučovací hodiny s regentčiny synovci a neteřemi – osiřelými dětmi Filipa Sličného a Johany Šílené. Poznala trochu i toho nejstaršího, arcivévodu Karla – ale opravdu jen trochu, protože to byl rezervovaný, uzavřený hoch, na svých třináct let nedospělý a věčně postonávající, ale vždy dbající na svou důstojnost.

Pokud šlo o vzhled, byl to ten nejpodivnější člověk, jakého kdy Anna viděla. Typicky habsburskou dolní čelist měl tak vystouplou, že nikdy nemohl zcela zavřít ústa a jedl jen s obtížemi. Regentka ho však zbožňovala a rozplývala se chválou nad jeho vědomostmi. Měl ty nejlepší učitele, kteří z něj podle Annina mínění vychovávali zbožného malého despota, ale bylo třeba uznat, že je chytrý a má skvělé nadání na jazyky. A byl to samozřejmě velmi důležitý mladíček, neboť rodem byl rakouský arcivévoda a dědic kastilského i aragonského království. Byl také příliš vznešený, než aby si někdy všiml bezvýznamné anglické *fille d'honneur*, dokud nenadešel den, kdy jej monsieur Semmonet vyzval, aby si s ní procvičil pavanu.

Nemotorný mládenec se zdráhavě a vědom si svého dobrého vychování před Annou prkenně uklonil a natáhl k ní ruku. Jakmile začali hudebníci hrát, vložila ruku do jeho neochotné dlaně a oba důstojně vykročili, jak to předepisovala pravidla – třikrát jeden krok na každou druhou dobu a pak úkrok stranou.

„Nemusíte si přidržovat vlečku, slečno Anno,“ napomenul ji učitel. „Tento tanec se tančí při slavnostních příležitostech u dvora a dokonce i v kláštrech, když jeptišky odkládají světský šat. Je pomalý a důstojný.“

Arcivévoda neustále významně odfrkával a Anna si byla jistá, že nad ní ohrohuje nos a dává jí tím nepokrytě najevo své pohrdání. Rozzuřilo ji to, a tak se k němu obrátila.

„Není Vaše Výsost nachlazená? Pokud ano, zde je můj kapesníček.“ A zamávala mu před očima kouskem jemně tkaného batistu.

Arciknížeti nad její opovážlivostí poklesla jeho zbytnělá dolní čelist. „Děkuji vám, slečno,“ pronesl ledově chladným tónem a štítivě si vzal od Anny kapesník, jako by to byla mrtvá krysa.

„Modlím se, aby se Vaše Výsost co nejdřív uzdravila,“ odvětila sladce. Taneční figura se opakovala.

Anna byla zvědavá, zda si Karel regentce na její drzost postěžuje, ale Markéta jí dál projevovala laskavost, jak bylo jejím zvykem. Zato arcivévoda Karel dával napříště zřetelně najevo, že u něho Anna upadla v nemilost, a ona ze své strany neviděla žádný důvod, proč by se měla ucházet o jeho přátelství. Pro ni to byl jen ošklivý, samolibý kluk.

V létě a na podzim toho roku slychala Anna o slavných vítězstvích, jichž nad Francouzi dobyl král Jindřich se svými spojenci, císařem Maxmiliánem a králem Ferdinandem Aragonským. Jména měst, jichž se zmocnil – Tournai a Théroouanne –, bylo slyšet všude a hojně se i vtipkovalo na účet ozbrojenců krále Ludvíka, kteří při pohledu na to, jak proti nim táhne anglické vojsko, nasadili svým koním ostruhu a dali se na útěk.

„Tu bitvu trefně pojmenovali ‚bitvou ostruh‘,“ smála se regentka. „*La petite Boleynová*, máte dobrý důvod být na svého krále a vaše krajany pyšná.“

„Madam, všechna čest a sláva patří stejně tak i císaři, slavnému otci Vaší Výsosti,“ odpověděla Anna.

Markéta Rakouská jí poklepala na ruku. „To je od vás moc milé. A teď, dámy, mám pro vás překvapení. Pojedeme do Lille na setkání s vítězi.“

Anna se připojila k ostatním ve sborovém jásotu.

Praporce a zástavy hýřivě jasných barev se slavnostně třepotaly v lehkém říjnovém větříku. Regentčin dlouhý jízdní průvod se pomalu ubíral z Mechelenu na západ k Lille, které už nemohlo být daleko. Od úst k ústům letěla zvěst, že císař Maxmilián a anglický král čekají na Markétu Rakouskou v Tournai, kde ji uvítají a doprovodí ji do Lille.

Filles d'honneur ujížděly za svou paní a arcivévodou Karlem ve dvou pozlacených vozech a vesele šťebetaly. Annu stejně jako ostatní dívky vzrušovala představa, že spatří na vlastní oči krále Jindřicha, který byl podle všech zpráv výjimečně hezký a chrabrý mladý muž. A podle názoru všech mladých dam

byl zároveň i hrdina, protože dal nenáviděným Francouzům na frak. Období vhodné k válečným tažením pro letošek skončilo, nicméně kdekdo si byl jist, že už následujícího roku bude král Ludvík definitivně poražen.

Regentka velkoryse věnovala svým *filles d'honneur* šťučky nádherných látek, aby si pro tu slavnostní příležitost zhotovily nové oblečení. Annin šat byl z damašku barvy rudého vína s černým sametovým živůtkem do špičky. Nikdy předtím neměla na sobě nic tak nádherného. Jen za ušití dala většinu svého čtvrtletního platu, ale výsledek za to stál.

Brány Tournai už byly na dohled a Anna natahovala krk, aby viděla na velký sběh lidu i na vojáky, kteří na ně čekali. Jak se blížili, zahlédla dva statné muže královského vzezření, kteří stáli v popředí. Oba byli vysocí a odění do fantastických rouch ze sametu a zlatohlavu. Císaře okamžitě poznala podle portrétů, jež viděla mezi regentčinými obrazy – měl výrazný orlí nos, pevnou bradu, vznešené držení těla a prořídle šediny. Maxmilián svým vzhledem rozhodně poutal pozornost, ale proti muži, jenž stál vedle něho, vypadal staře a sešle. Kdyby chtěl nějaký umělec vytvořit obraz Mládí a Stáří, nenalezl by lepší modely, neboť Jindřich Anglický doslova kypěl životem.

To je ale, pomyslela si Anna zklamaně, asi tak vše, co se o něm dá říct. I on měl výrazný nos a pevnou bradu, ale v jeho mladé tváři bylo jen máloco hodné obdivu. Oči měl malé a přivřené na štěrbinu, ústa sevřená a upjatá. Hlavu korunovala kštice rusých vlasů. Měl široká ramena a mužný postoj, ale kdyby to nebyl král, už by se po něm ani neohlédla. Ti, kdo ho tak vychvalují, jsou lichotníci, říkala si. Ale i její vlastní otec, který si jinak na komplimenty příliš nepotrpěl, o něm tvrdil, že se líbí ženám, a neřekl o něm nikdy nic špatného. Nebylo ovšem divu, když si díky jeho přízni tak polepšil a směl se počítat mezi jeho přátele!

Jen co regentka sesedla z koně, aby se nechala obejmout od otce i krále Jindřicha, a *filles d'honneur* vystoupily ze svých vozů a seřadily se za ní do slavnostního průvodu, padl Annin pohled na muže, který stál za anglickým panovníkem. Mohli by být bratři, tak si byli podobní, ale ve tváři tohoto muže byly pevný nos, úzké sevřené rty i přivřené oči krásné. Podle bohatého odění byl dotyčný velmož, ale zatímco král byl hladce oholen, jeho průvodce měl hustý, kaštanově hnědý plnovous.

„Vaše Výsosti, smím vám představit svého dobrého přítele Charlese Brandona, vikomta Lislea?“ uslyšela Anna promluvit krále Jindřicha překvapivě vysokým hlasem. Hezký muž postoupil vpřed a sklonil se k regentčině napřážené

ruce, kterou ona poté jen se zdráháním odtáhla. Když se lord Lisle naroval, směle se jí zadíval do očí a Anně neuniklo, jak regentčiny tváře zalil ruměncem.

Nyní předstoupili městští radní, aby Markétu Rakouskou uvítali. A když jí věnovali soubor tapiserií s motivy převzatými z *Knihy Města žen* Kristýny Pi-sánské, byla její radost vskutku nelíčená. Lepší dar ani zvolit nemohli. Anna se už nemohla dočkat, až ty tapiserie rozvinou a ona si je prohlédne.

Regentka v doprovodu císaře a krále vjela v čele dlouhého průvodu do Tournai. Zvony kostelů vyzváněly na oslavu vítězství a davy v ulicích jásaly. Toho večera se v Biskupském paláci konala velkolepá hostina. Regentka seděla mezi králem a vikomtem Lislem a Anna ze svého místa daleko dole pozorovala, jak se hezký lord u královského stolu směje a flirtuje s její paní.

Později, už během příprav na lože, Markéta živě rozprávěla se svými dámami a na anglického vikomta pěla samou chválu.

„Od té doby, co zemřel můj drahý vévoda, jsem nepotkala muže, který by mě tak přitahoval,“ svěřila se dívkám, když jí rozčesávaly vlasy. „Cítím, že už nejsem dáma ve smutku, ale dáma s možnostmi.“

Anna a její družky na sebe v úžasu pohlédly. Jejich paní se přece zapřísáhla, že se už nikdy znovu neprovdá!

Regentka se na ně usmála. „Vím, co si myslíte, ale nemohu si snad dopřát špetku radosti? Domníváte se, že neznám pravidla hry na dvorskou lásku?“

Jak ale Anna zjistila, bylo v tom víc než jen to. Během dvou dnů se rozkřiklo, že lord Lisle navrhl regentce sňatek. Regentka mlčela, jen se pořád usmívala tím svým tajuplným úsměvem a předstírala, že celá věc je pouze chytře promyšlená hra. Takhle to přece u dvorů chodí. Kdo by ji však zahlédl s lordem Lislem, musel by si pomyslet, že jsou v každém ohledu milenci. Když vikomt vyjel na turnaji proti králi, oba v nádherném karmínově rudém odění, věnovala mu Markéta Rakouská na důkaz své přízně šátek a sama mu ho ze svého místa na královské tribuně přivázala k dřevci. Potom s rukou na ústech a se zatajeným dechem sledovala, jak proti sobě oba muži vyjízďejí a lámou o sebe dřevce. Nakonec byla vyhlášena remíza. Král a jeho společník triumfálně objeli kolbiště a poklonili se dámám.

Ten večer se Anna účastnila skvělé hostiny, kterou král Jindřich uspořádal na počest regentky a arcivévody Karla, jenž – ten nebohý hoch – vypadal, že by byl nejraději někde úplně jinde. Teprve když se na něj jeho teta zamračila, vynasnažil se být společenský, ale bylo zjevné, že s ním má král Jindřich těžké pořízení.

Na stolech přistával jeden vybraný chod za druhým – jidel musely být stovky, zdálo se Anně, a všechna byla skvělá. Po banketu Anna i ostatní mladé dámy na regentčino znamení vstaly a spolu s ní všem přítomným zatančily. Za zvuků viol, šalmajů a pozounů předvedly vznešený tanec *basse*, po němž přešly k živějšímu *allemandu*, při kterém přítomní podupávali do rytmu a tleskali. Bylo zřejmé, že regentka tančí pro potěchu lorda Lislea, když vtom král Jindřich zničehonic odhodil kabátec i boty a jen tak v punčochách ji začal sám vytáčet sálem, přičemž k pobavení svého přítele i všech přítomných hop-sal a skákal jako bujný jelen.

Potom s lordem Lislem a několika dalšími lordy a pány na nějakou chvíli zmizeli, a když se vrátili, měli na sobě roucha i baretu ze zlatohlavu a předvedli scénku, při níž zatančili a zazpívali. Poté svlékli kostýmy a rozdali je dámám. Král Jindřich osobně podal svou čapku rozesmáté Anně, která oči vidně vypila přespříliš dobrého rýnského vína.

„A kdopak jste vy, sličná panno?“ otázal se jí. I on už byl opilý. Cítila to z jeho dechu. Zblízka vypadal mladší než na svých dvaadvacet let a pleť měl zružovělou a lesklou potem. Modré oči mu ve světle svící plály. Přesto Anna stále nechápala, co na něm ženy vidí.

„Vaše Milosti, jsem Anna Boleynová,“ odpověděla a vysekla půvabné pukrle, které za svého pobytu u dvora dovedla až k dokonalosti. „Můj otec, sir Thomas Boleyn, je vaším vyslancem,“ dodala a nasadila si zlatou čapku koketně přes sítku vyšitou perlami, pod níž měla schované vlasy.

„Sluší vám to,“ složil jí král kompliment. „Uděláte mi radost a zatančíte si se mnou, slečno Anno?“

Anna se mu znovu uklonila a on ji vyvedl v živém *branle*, při němž oba skákali a vyhazovali nohy, zatímco ostatní dvořané kolem nich utvořili kruh a tleskali do rytmu.

„Bravo!“ volala regentka, která stála kousek od vikomta Lislea.

„Bravo, Jindro,“ přidal se vikomt.

Když hudba dohrála, král se Anně uklonil, poděkoval jí za tanec a odešel. Později ho zahlédla, jak tančí s Etiennette de la Baume. Viděla, jak se dívka dívá do očí, jak se k ní sklání a líbá ji na ústa. Zamračila se. Tohle se přece nesmí, ne? Vždyť Jindřich má ženu, královnu, a nemá právo hrát takovým způsobem hry dvorské lásky.

Pak už na to ale přestala myslet, protože ji jeden z mladých úředníků regentčina dvora odvedl do kola a po něm ještě mnoho dalších dvořanů a všichni

tančili až téměř do svítání, kdy služebníci přinesli sladké kořeněné víno a oplatky, král se rozloučil se svými hosty a Anna se zdráhavě odebrala na lože.

Následujícího dne regentka vstala pozdě a během snídaně, k níž bylo hovězí maso s chlebem, začala se svými dámami probírat události předchozího večera. Rozplývala se přitom chválou nad průběhem slavnosti a v té chvále zaujímal přední místo lord Lisle – a právem, pomyslela si Anna, neboť regentka strávila takřka celý večer v jeho společnosti. Možná že zvony chrámu svatého Rumbolda budou už brzy ohlašovat svatbu!

„Byla jste králi skvělou partnerkou, mademoiselle Anno,“ pochválila ji s úsměvem regentka.

„Děkuji, madam.“

Markéta se otočila k Etiennette. „Zato vy, mladá dámo, jste překročila všechny meze slušnosti. Král Jindřich je ženatý muž!“

Etiennettina hezká tvářička zahořela studem.

„Někteří lidé jsou toho názoru, že láska nemá s manželstvím vůbec nic společného,“ pokračovala Markéta Rakouská. „Manželství prý bývají většinou dohodnutá, a tak lidé hledají lásku jinde. Urozená vdaná žena proto smí přijímat dvoření svého rytíře nebo ctitele, ba i člověka, který stojí hluboko pod ní, a někteří lidé soudí, že ženatý muž smí prohlásit nějakou ženu dámou svého srdce, avšak nikdo z nich by neměl připustit, aby věci zašly dál než ke komplimentům, tanci a rozhovorům. Výjimečně bývá dovoleno držet se za ruce. Doufám, dámy, že to chápete,“ řekla a významně pohlédla na Etiennette.

„Ano, madam,“ špitla hříšnice.

Když později dívky ve společné ložnici osaměly, vydechla úlevou.

„Mohla jsem přijít o své postavení,“ řekla Anně.

„Na to jsi měla pomyslet dřív,“ setřela ji Anna. „Dovolit králi, aby tě na veřejnosti políbil na ústa, bylo hotové šílenství. V sázce je tvoje pověst, ne jeho.“

„Kdo si myslíš, že jsi, paní Namyšlená?“ sykla Etiennette. „Miluji ho a on miluje mne. A do toho, co děláme, ti vůbec nic není.“

„Ten že tě miluje? Zítra bude pryč, v daleké Anglii, a už ho nikdy neuvidíš.“

„Já vím,“ zesmutněla Etiennette a oči se jí zalily slzami. „Včera večer mi ale řekl, že mu budu provždy drahá, a až se budu vdávat, mám mu prý vzkázat a on mi pošle deset tisíc korun na věno.“

„A jak to vysvětlíš manželovi?“ opáčila Anna.

Etiennette přešla její otázkou mlčením. „Na tom nesejde. Miluji ho.“

Nemělo smysl se s ní přít. Byla to naivní dívka, která si dělala iluze.

Následujícího večera, po dalším dnu plném zábav a velkolepé večeři na rozloučenou, nemohla Anna usnout. Ležela v hluboké tmě, závěsy lože roztažené, když vtom postřehla jakousi nejasnou postavu, jak se tiše plíží společnou ložnicí. Vypadala jako mladý hoch, snad v zelenobílé livреи krále Jindřicha, ale v místnosti byla taková tma, že bylo těžké říct, o jaké barvy vlastně jde. Anna usoudila, že toho hochu zřejmě propašovala dovnitř některá z *filles d'honneur*, ale potom tiše klaply dveře, jimiž zasvitl dovnitř úzký proužek měsíčního světla, a Anna v něm jasně poznala Etiennette de la Baume převlečenou za páže, jak se odhodlaně krade ven – nepochybně aby se sešla se svým královským milencem.

Díkybohu, že král už bude brzy pryč. Byla to vysloveně jeho vina. Neměl co svádet mladou dívku z dobrého rodu. Bylo to neodpuštělné a zvláště od někoho, kdo se tak rád světu představuje jako čestný rytíř. Jak si někdo může vážít někoho tak bezectného?

„Lord Lisle mi vzal prsten,“ oznámila regentka, když po další hostině mířila v čele průvodu dam do své komnaty. „A nechce mi ho vrátit. Řekla jsem mu, že je zloděj.“

Dámy na ni mlčky hleděly.

„Opravdu se zdá, že si mě ten hezký lord chce vzít,“ pokračovala nezvykle bezvýrazným tónem. „A král Jindřich na ten sňatek naléhá. Neustále mi připomíná, jaké by měl výhody.“

„Vaše Výsost si tím ale není jista, že?“ otázala se jedna ze starších žen.

„Ne, Jacobo.“ Markéta usedla na lavici v nohách svého lože. „Po pravdě řečeno, jsem z toho dost zmatená a nevím, co mám dělat. Naši vyslanci hlásí, že už si o tom sňatku šušká celá Evropa. A mnozí nás už zřejmě pokládají za manžele! Lidé pryč na to dokonce uzavírají sázky. To je hrozné – přímo trapné.“

Anna si pomyslela, že regentka by si měla toho okouzlujícího Brandona vzít. Hodili by se k sobě a Markéta každým coulem vypadala, že jím je uchválena. A znamenalo by to konec všech dohadů.

„Co Vaší Výsosti brání, aby jeho nabídku k sňatku přijala?“ otázala se Jacoba, která si byla se svou paní blízká.

„Spousta lidí si myslí, že ten sňatek pro mě není vhodný. O lordu Lisleovi říkají, že se díky králi Jindřichovi stal ze štolby velmožem. Dokonce i Erasmus má proti tomu svazku námitky – napsal mi list, ve kterém mi to sdělil. A já

navíc nevím, co by tomu řekl můj císařský otec. Provdat se do Anglie by znamenalo, že nebudu moci vládnout tady v Nizozemí, a toho bych se nerada vzdávala.“

„Ale Vaše Výsost lorda Lislea miluje, ne?“

Markéta se začervenala. „Já nevím. Mám ho velmi ráda. Je tak šarmantní! Potkala jsem jen málo mužů, kteří by se mu vyrovnali. Král Jindřich o ten svazek velmi stojí a naléhá na mě, abych se rozhodla brzy, protože se obává, že by mě otec mohl přimět k sňatku s někým jiným. Zřejmě se děsí představy, že bych vstoupila do svazku s některým z nepřátel Anglie. Já jsem mu ale řekla, že něco takového by otec nikdy neudělal. Slíbila jsem mu však pouze to, že se letos za nikoho jiného neprovdám. A lord Lisle se zapřísáhl, že si nikdy žádnou jinou nevezme a zůstane po celý život mým věrným služebníkem. Možná to ale byla jen hra lásky. Nesmím se nechat ošálit slovy. A teď už musím do postele, dámy. Mám hodně o čem přemýšlet.“

Král Jindřich odplul do Anglie, regentka nepřestávala laskavě mluvit o lordu Lisleovi a Etiennette vyšla ze svého půlnočního dobrodružství zkrroušená, ale beze šrámu na cti. Následující měsíce ubíhaly na zámcích v Mechelenu, Lille a v regentčině letním sídle v La Veure poblíž Bruselu příjemně – ale příliš rychle.

Dál se spekovalo o tom, zda se regentka provdá, nebo neprovdá za lorda Lislea – či pana vévodu ze Suffolku, jímž teď byl poté, co ho král po návratu do Anglie povýšil. Anna stále doufala, že k tomu sňatku dojde, protože vévoda byl veselý společník a s takovým mužem u kormidla by byl život u burgundského dvora ještě příjemnější a zábavnější než doposud. A měl by ve své družině mnoho nezadaných mladých pánů, které by mohl přivést s sebou. Ne že by Anna na vdavky spěchala – byla příliš zaneprázdněná radostmi života –, ale milovala nezávazné flirtování, jež se stalo důležitou součástí jejího života.

Nijak netoužila skončit jako Etiennette, které její otec dohodl sňatek s bohatým dvaadesátiletým mužem. Anna dobře slyšela, jak Etiennette v noci pláče, i jak marně protestuje u regentky, která sice nad jejími nářky zesmutněla, ale prohlásila, že se otcově vůli nemůže protivit. Anna viděla, jak usazená Etiennette bere do ruky brk a papír a píše list králi Jindřichovi, v němž mu připomíná jeho slib, že jí přispěje na věno. A neuniklo jí, jak je dívka zklamaná, když mýjely týdny a odpověď nepřicházela.

U dvora se teď vůbec hodně mluvilo o sňatcích. Arcivévodovi Karlovi bylo

čtrnáct let, a byl tudíž ve věku na ženění. Šest let už byl zasnoubený se sestrou krále Jindřicha Marií, o níž se proslychalo, že je velmi krásná. To bude z její strany radosti, pomyslela si Anna sarkasticky. Sám arcivévoda se tvářil, jako by se chystal na pohřeb a ne na svatbu. Ani on však – stejně jako Etienne – neměl v té věci na vybranou. Jeho nevěsta brzy připluje přes moře, to je více než jisté, a on bude muset splnit svou povinnost. Bůh potěš nebohou princeznu, která bude muset strpět takového manžela.

Právě pobývali v La Veure, překrásném zámku plném věžiček a obklopeném jezerem a rozlehlou oborou, užívali si letního slunce a dívky vyšívaly Etiennečin nádherný hedvábný svatební šat, když se to stalo.

Anna už nějaký čas slyšela o rozkolu mezi králem Jindřichem a jeho spojenci – císařem a králem Ferdinandem. Věnovala jim však pramálo pozornosti, protože ji mnohem víc zaměstnávaly úpravy její garderoby podle poslední francouzské módy, debaty o lásce a umění s její paní nebo výuka nejnovějších tanečních kroků či francouzštiny, jíž mluvila už téměř plynně.

Nedošlo jí to, dokud se přípravy na arcivévodovu svatbu úplně nezastavily. Teprve když se Isabeau zeptala regentky, zda budou mít arcivévoda a jeho manželka svůj vlastní dvůr, uvědomila si, že něco není v pořádku

„Princezna sem nakonec nepříjede,“ odpověděla Markéta Rakouská a její vždy veselá tvář se zachmuřila. „Král Jindřich její zasnoubení zrušil.“

Dva tucty jehel strnuly nebo se zastavily uprostřed pohybu a dámy i *filles d'honneur* překvapeně vzhledly.

„Jeho Milost anglický král má zřejmě za to, že jeho spojenci nedodrželi slovo a zradili jej, když uzavřeli mír s Francouzi. Chystá se proto vyjednat novou smlouvu s králem Ludvíkem.“

Anna se opět pustila do vyšívání. Tohle se jí moc netýká, říkala si. Doufala jen, že o ní regentka nebude smýšlet špatně, když je poddanou krále, který se ze dne na den stal nepřítelem jejího císařského otce.

Markéta s ní však našťastí jednala stále s touž láskou a vlídností jako dřív. Přes rozdíl věku i postavení se z nich staly přítelkyně a bylo to přátelství, jehož si Anna nade vše cenila.

Potom ale přišel den, kdy regentka poslala pro Annu se vzkazem, aby za ní přišla do krátké chodby s výhledem na jezero. V ruce držela list.

„Mademoiselle Anno, dostala jsem dopis od vašeho otce. Poslal s ním i dva pány, aby vás doprovodili domů do Anglie.“

Domů do Anglie? To nemůže být pravda!

„Ne, madam!“ zvolala Anna zděšeně. Vždyť regentka by jistě mohla otci vysvětlit, že její místo je tady, u jejího dvora. Markéta však pozvedla ruku a umlčela ji.

„Dovolte, abych to dořekla,“ napomenula Annu jemně. „Váš otec vám našel nové místo. Princezna Marie se má provdat za krále Ludvíka. Ano, vidím, že jste z toho v šoku stejně jako já. Další mladá dívka spojovaná se starcem. Ale tak to na světě chodí, *la petite* Boleynová! Nádherná Marie se za to stane francouzskou královnou. Vy a vaše sestra jí máte sloužit. Vyžádala si vás obě a váš otec přirozeně nemohl odmítnout. Pokud jde o mě, je mi nesmírně líto, že vás ztrácím. Myslím ale, že vám čas strávený tady prospěl a že jste tu byla šťastná. Vaše francouzština je teď dokonalá a osvojila jste si i jistou uhlazenost. Víím, že váš otec bude spokojen. Proto vás ke mně poslal. Nyní si přeje jen to, abyste mu dělala čest, až odejdete k francouzskému dvoru, a já nepochybuji, že si povedete velmi dobře.“

Bylo toho příliš mnoho k pochopení a Anna nedokázala myslet na nic jiného, než že opouští tento skvělý dvůr i paní, kterou hluboce miluje. O princezně Marii nevěděla zhola nic a po odjezdu do Francie nijak netoužila.

Regentka na ni hleděla s účástí.

„Já sama jsem musela odejít z domova hned třikrát,“ řekla po chvíli. „Napřed mě poslali do Francie, pak do Španělska a nakonec do Savojska. Francouzský dvůr je velkolepý a proslulý svým uměním i kulturou. Bude se vám tam líbit, to vám slibuji. A bude to pro vás jedinečná příležitost. Nepohrdejte ji. Kdoví, třeba se jednoho dne opět shledáme, *ma petite*.“ Teď už se v regentčinyh očích zaleskly slzy. Bylo zjevné, že se snaží tvářit statečně, aby Annu přiměla udělat, co je její povinností.

„Napíšu tedy vašemu otci,“ pokračovala už opět rázně, „a sdělím mu, že jeho žádosti vyhovuji. Teď jděte a připravte se. A můžete otci rovněž napsat a ujistit ho, jak vás těší, že máte takové štěstí.“

Anna se vlekla zpět do společné ložnice, co noha nohu mine. Všechno jí cestou připomínalo, že již brzy opustí všechnu tu nádheru i důvěrně známá místa toho překrásného paláce. Ze všeho nejhorší však bylo vědomí, že se musí rozloučit s regentkou. Chtělo se jí plakat a měla na otce vztek. Nevěřila, že si ji princezna Marie vyžádala. Proč by měla chtít někoho, koho v životě neviděla? Ne, to se před ní otec vychloubal s ní a její sestrou Mary, i když ví Bůh proč, a přesvědčil ji, aby je jmenovala svými dámami.

Komnata byla naštěstí prázdná, a tak se Anna vrhla na lože a vyplakala potoky slz. Když se později uklidnila a omyla si tvář, napsala se zaťatými zuby otci. Dalo jí hodně práce udržet vůči němu zdvořilý tón, když jí zničil život. Nedokázala myslet na nic jiného než na neodvratné loučení s regentkou. Jak těžké bude nerozplakat se a chovat se tak, jak to vyžaduje dvorský protokol!

Když však nastal čas rozloučení, plakala i Markéta Rakouská a trvalo dlouho, než Annu pustila z objetí.

Kapitola 3

1515

Anna přibyla do Paříže jednoho studeného dne na počátku ledna – o několik týdnů později, než bylo plánováno. To zpoždění bylo frustrující. Na Hever dorazila po svízelné cestě, jen aby ke svému zklamání zjistila, že Mary už dávno odjela ke dvoru. Zdržení však bylo nutné, protože Anna, již se zaoblovala postava, začínala vyrůstat ze svého dvorského oblečení a matka rozhodla, že některé je třeba upravit a jiné nově ušít. Povolala tedy krejčího a paní Orchardovou, aby se pustili do práce a ona měla jistotu, že její dcera bude jako dvorní dáma francouzské královny jaksepatří ustrojena.

Přípravy Anniny nové garderoby se protáhly na měsíc a pak se zase zkazilo počasí a plavbu přes průliv znemožňovaly bouře, takže musela zůstat na Heveru i přes Vánoce. Stýskalo se jí po Nizozemí a měla vztek, že sestra si už užívá u francouzského dvora. Mary vypravili z domova právě včas, aby se mohla zúčastnit svatby královny Marie, která proběhla v zastoupení v Greenwichi, následného svatebního obřadu s králem Ludvíkem, jenž se konal v Abbeville, i slavnostního vjezdu královských novomanželů do Paříže.

Velmi jí chyběl George. Jeho ani otce doma nezastihla, protože sir Thomas mladíčka už před Vánoci odvedl ke dvoru v naději, že ho král přijme jako páže. Její starší bratři se sice z Penshurstu a z Oxfordu vrátili na svátky domů, ale každý z nich žil v jiném světě, vzdáleném od toho jejího, a jejich přítomnost jí tak nebyla žádnou útěchou.

Velmi se jí proto ulevilo, když na svatého Štěpána roztáhla závěsy a viděla, že se vítr utišil. Teď už zbývalo jen zabalit si všechny věci a připravit se na cestu.

Za doprovod jí určili bratra Henryho, jemuž říkali Hal, a dva podkoní z Heveru, kteří dostali na starost vůz s jejími zavazadly.

Nyní tedy byla konečně v Paříži, nádherném městě plném příležitostí. Jak tak s Henrym ujížděli po levém břehu Seiny za průvodcem, jehož si najali, aby je zavedl na místo určení, uviděli před sebou ostrov Île de la Cité s jeho královským palácem plným věžiček a nebetyčnou Sainte-Chapelle i mohutné věže Chrámu Matky boží, jejichž kamenné zdi byly vymalovány jasnými bar-

vami. Veliké zvony katedrály chmurně vyzváněly a ozvěnou jim zněly zvony mnoha dalších kostelů ve městě.

„Zřejmě zemřel někdo důležitý,“ poznamenal Hal a jeho snědá tvář se složila do úšklebku.

Paříž se rozrostla daleko za původní kamenné hradby, ale když vjeli do starého města, Anna cítila, jak tady vše útočí na její smysly, neboť ulice byly přečpané, hlučné a páchnoucí. Nakrčila nos a snažila se dýchat ústy. Klestili si cestu mezi zástupy lidí, kteří byli – jak se zdálo – všichni velmi rozrušení. Když zajeli za jeden roh, spatřili procesí kněží v černých hábitech.

„Něco se určitě děje,“ poznamenal Hal.

Před nimi se vypínaly do výše věže královského paláce Louvru, ale ten nebyl jejich cílem. Když se blížili k Paříži, poradili jim, ať pokračují směrem na jih k Hôtel des Tournelles. Tam prý najdou dvůr. Anna už se nemohla dočkat, až tam budou. Když však dorazili na místo, byl majestátní palác opuštěný a měl zavřené okenice.

Hal zamířil k vrátnému, který postával v bráně.

„Sídlí tady dvůr?“ zeptal se.

„Vy jste to neslyšel?“ opáčil muž. „Král zemřel. Dvůr se odstěhoval.“

Ta novina Annu šokovala. Hal na ni zaraženě pohlédl.

„Kde je královna?“ zeptal se vrátného.

„Odebrala se do ústraní v Hôtel de Cluny na druhém břehu řeky.“ Muž ukázal přes vodu a odvrátil se.

„To je mi líto, sestřičko,“ otočil se Hal k Anně s účastí.

Anně se sevřel žaludek. „Modlím se, ať mě nepošlou zpátky domů. I ovdovělá královna potřebuje dvorní dámy. Zajímalo by mě, co se králi stalo.“

„To nám Mary určitě poví,“ řekl jí bratr. A tak se Anna zcela netradičně těšila na setkání se sestrou.

Hôtel de Cluny byl malý středověký palác s módní klasickou architektonickou výzdobou. Zavedli je do hovorny, jako kdyby přijeli někam do kláštera, a vskutku tady vládlo ovzduší pokorné zbožnosti a ticha. Všim tu prostupoval hluboký klid. Ruch a shon v ulicích jako by náležely do jiného světa.

Ve dveřích se objevila mladá žena. Anně trvalo jen okamžik, než v ní poznala Mary, která za těch devatenáct měsíců, co se neviděly, rozkvetla do krásy. Měla dokonale oválnou tvář a okrouhlý čepce pěkně ladil s její jemnou pletí i tmavými vlasy.

Mary k nim vztáhla ruce. „Díkybohu, že jste tady,“ zvolala, zatímco ji Hal objímal. Pak se otočila k Anně a políbila ji po francouzském způsobu na obě líce. „Ty jsi ale vyrostla, sestřičko! Už je z tebe dáma. Ach, ani nevíte, jak se mi ulevilo, že vás oba vidím. Ale ty, Hale, tu nemůžeš zůstat dlouho. Tohle je teď ženský dům. K Její Výsosti se nyní nesmí přiblížit žádný muž.“ Ušklíbala se. „Musí setrvat čtyřicet dnů v ústraní, dokud nebude jasné, zda není *enceinte* a nečeká královo dítě. To by pěkně rozvířilo místní vody, na to můžete vzít jed.“

„Pověz nám, co se stalo,“ vyzval ji Hal.

„Král zemřel na Nový rok. Říká se, že ho prý Její Výsost uštvala, když ho nutila konat zázraky v manželském loži, ale to není pravda. Byl nemocný a ona se o něho obětavě starala. Po pravdě řečeno odmítal dát na rady svých lékařů a jedl jídla, která jeho dně nesvědčila. Nakonec u něj vyvolala záchvat zvracení, který ho zabil. Když to oznámili královně Marii, omdlela. Měli jsme všichni co dělat, abychom ji vzkřísili a poskytli jí útěchu. Byla velmi rozrušená.“

„A je *enceinte*?“ chtěl vědět Hal, který očividně zdědil otcův zájem o dynastické záležitosti.

„Ještě je příliš brzy na to, abychom to s jistotou věděli, ale myslím, že ne.“

„Pak se tedy stane králem Ludvíkův bratranec, dauphin František.“

„Chová se, jako by už tím králem byl,“ ušklíbala se Mary.

„Chápu, proč by oznámení o královnině těhotenství způsobilo potíže,“ poznamenala Anna.

Mary se posadila na lavici. „Je to ještě složitější. Dauphinovi se velmi nelíbilo, už když si král Ludvík naši princeznu bral, protože viděl, jak se mu šance na korunu rozplývá před očima. Nechal je dokonce špehovat v manželském loži, aby zjistil, zda Ludvík ještě dokáže zplodit děti. Pak ale – chápejte, je to člověk, který přemýšlí poklopem – začal nepokrytě projevovat zájem o královnu Marii, aniž se staral, co tomu řekne král Ludvík. Ona sama ho nijak nepovzbuzovala, protože mu nevěří a nemá ho ráda. Měli jste ale slyšet ty klepy, které se tu rozbujely. Proslychalo se také, že to Františkovi nakukala jeho matka, madam Louisa. Je stejně ctižádostivá jako on a už se vidí, jak jako králova matka vládne Francii.“

„Zdá se, že dauphin je hotový ďábel!“

„To je, a jestli se dozví, že jsi tu byl, Hale, udělá z toho skandál. Musíš jít. Nesmíme královnu kompromitovat.“

Hal vstal. „Pak tedy půjdu, drahé sestry. Na začátek druhého trimestru už musím být doma v Anglii, i když jsem doufal, že tu předtím s vámi oběma ještě nějaký čas pobudu.“

Rozloučili se, a když Hal vyrazil hledat svého koně, vzala Mary Annu za královnou.

„Varuji tě, vládne tam velmi ponurá nálada,“ řekla. „Já bych teď ale ze služeb té ubohé, nešťastné paní neodešla. Díkybohu, že jí dovolili ponechat si její anglické sloužící – či lépe řečeno ty z nás, které po jejím příjezdu do Francie neposlali zpátky domů.“

Anna poklesla na duchu. Jak by si přála být zpátky u regentčina dvora! Stačilo, když odtamtud musela odejít, ale ocitnout se v domě smutku bylo stokrát horší.

„Moje šaty!“ vyhrkla zničehonic s pohledem upřeným na svoje sukně. Měla na sobě temně rudé damaškové roucho, které si vzala v očekávání, že bude představena královně. „Teď nejsou vhodné.“

„Můžeš se převléct později,“ řekla Mary. „Doufám, že máš nějaké černé.“

Zavedla Annu do předpokojí, otevřela další dveře a rozhrnula těžké závěsy. V místnosti za nimi vládla tma, třebaže venku byl bílý den. Jediným osvětlením tu byl mihotavý svit svící. Když Anniny oči uvykly hlubokému šeru, uviděla, že okna kryjí těžké závěsy, jež nepropouštějí žádné světlo, a že i stěny a velké smuteční lože, jež celému prostoru vévodí, jsou ověšeny černou látkou. Bylo to tu jako v hrobce.

Na loži spočívala přízračně bledá postava oděná do objemného šatu s bílou rouškou a čepcem podobným těm, jaké nosí jeptišky. Okolo ní sedělo několik černě oblečených dvorních dam a jedna starší, velmi vybraně oděná šlechtična, což musela být *dame d'honneur*, která jim všem velela. Teď se dívala, jak se Anna hluboce uklání.

Královna Marie se zvedla na lokti a chvíli si svou novou dvorní dámu prohlížela. Měla krásné jemné rysy, zelené oči, lehce našpuhlené rty a čistou pleť jako její bratr, král Jindřich. Zpod čepce jí vyklouzl pramínek ryšavých vlasů. Vypadala mladší než na svých osmnáct let. Teď zvedla útlou dětskou ruku a natáhla ji k políbení.

„Vy jste určitě slečna Anna Boleynová,“ pronesla anglicky. „Vidím tu rodnou podobu.“ Usmála se. „Vítejte. Lituji, že vás přijímám za tak smutných okolností.“

„Já zase lituji tragické ztráty, která Vaše Veličenstvo postihla,“ řekla Anna.

Královna se ušklíbla. „Děkuji. Ztratit laskavého manžela je samo o sobě dost zlé, i kdybych nádvkem k tomu nemusela být na čtyřicet dní zavřená do tohoto žaláře! Jak se vám líbí můj *deuil blanc*? Francouzské královny tradičně

nosí bílý smutek. K čertu s ním, vypadám v něm jako jeptiška! A taky si tak *připadám*.“ *Dame d'honneur* na ni nepřestávala laskavě hledět. Očividně nerozuměla ani slovo anglicky.

„Nemohla by si Vaše Výsost obléknout v soukromí něco jiného?“ otázala se Anna.

Marie se posupně zasmála. „Vaše smělost mi imponuje, slečno Anno! Ale neodvažuji se toho. Ne když má madam Louisa ve zvyku vpadnout sem bez ohlášení v kteroukoli denní i noční hodinu. Navíc by to bylo nezdvorné vůči mému zesnulému choti.“ Chvilíčku vypadala, že se snad rozpláče. „Král Ludvík byl ke mně velmi laskavý. Chybí mi.“ Tvář se jí opět rozjasnila. „Jistě jste ráda, že budete opět se svou sestrou.“

Anna přikývla. Byla to pravda, ačkoli věděla, že nebude trvat dlouho a mezi ní a Mary znovu zavládne žárlivost a zloba. Vždycky to tak bylo. Cítila, jak se na ni sestra dívá.

„Máme štěstí, že můžeme Vaši Výsosti sloužit společně,“ řekla.

„Ale smůlu, že zrovna na takovém místě,“ povzdechla si královna Marie. „Ach, jak se ten čas vleče! Kéž bych už měla ty týdny za sebou.“

Anna po tom teď už toužila také. Přesto neměla na vybranou. Musela zaujmout své místo po boku ostatních dvorních dam a sloužit své nové paní.

Brzy zjistila, že některé z dívek jsou v jejím věku a velmi vtipné, což činilo život o poznání snesitelnějším. Podléhaly *dame d'honneur*, která se jmenovala madam d'Aumont. Anna se brzy dozvěděla, že tato žena má skvělé konexe. Svého času sloužila svaté královně Janě z Valois, zapuzené první manželce krále Ludvíka, a provdala se za jednoho z jeho nejdůvěryhodnějších pánů.

Bylo těžké nesrovnávat mladou královnu Marii s regentkou Markétou. Zdálo se, že je to laskavá dívka s trochu potměšilým smyslem pro humor a přirozeně veselou povahou, ale neměla nic z regentčiny intelektuálních zájmů.

Král František – protože se tak už sám tituloval – navštěvoval královnu každý den. Byl přesně takový, jakého si jej Anna představovala – vysoký, tmavovlasý a černooký, rozverný a chlípny. Kdykoli se na ni podíval – a vůbec na kteroukoli z dam –, bylo to, jako by ji svlékal očima. Pohled měl necudný, nos dáblský a rty smyslné. Jeho zájmu neunikla žádná žena, ať dáma, nebo služebná, a Anna musela stát a tvářit se potěšeně, kdykoli ji vzal za bradu a řekl jí, že je okouzlující, přičemž hned vzápětí sklouzl očima k oblinám jejích ňader. Přesto si musela přiznat, že je na něm cosi přitažlivého, co by mohlo přivést do neštěstí leckterou důvěřivou dámu. Ne však ji!

Královniny dámy doslova hýřily klípky o králi Františkovi a Marie, jak si Anna všimla, je nijak neokřikovala. Naopak se do jejich hovorů škodolibě zapojovala s vědomím, že jí madam d'Aumont nerozumí.

„Prý je hodně na ženy,“ zasmála se světlooká lady Elizabeth Greyová, sestra markýzy z Dorsetu. Hezká Florence Hastingsová se celá začervenala.

„Pokládá děvkaření za stejně zábavné jako lov,“ vložila se do hovoru královna Marie.

„Lidé o něm říkají, že má svou vlastní *petite bande* kurtizán a pije z mnoha pramenů,“ ušklíbla se Mary Boleynová.

„Proslýchá se,“ ozvala se tiše Mary Fiennesová se zlomyslným úsměškem, „že má ve svých palácích špehovací dírký a tajné dveře, aby mohl pozorovat ženy, jak se převlékají nebo jak se milují.“

Tato poznámka vyvolala bouři veselí. Annu by zajímalo, zda královna ví, že František ji a Ludvíka špehoval.

Mary si na dané téma ještě přisadila. „Někde jsem četla, že se Alexandr Veliký zajímal o ženy, jen když zrovna neměl k vyřizování žádné státní záležitosti – ale král František řeší státní záležitosti, až když nejsou v dohledu žádné ženy!“ Ozvaly se další salvy smíchu.

„Bůh nechť se smiluje nad jeho novomanželkou,“ zachvěla se královna Marie. „Víte, že se loni oženil s dcerou krále Ludvíka Klaudií? Ta s ním ale jistě nemůže držet krok, chudinka zmrzačená.“

Všem bylo jasné, že hlavním předmětem Františkova zájmu je momentálně mladá královna Marie. Jeho neutuchající starost o její zdraví však byla pouze průhlednou záminkou, jak se jí vyptávat na něco, na co by se jí při troše slušnosti ptát neměl. Jeho matka byla stejně neomalená – přepadala mladou vdovu ležící ve ztemnělé komnatě a kladla jí dotěrné otázky. Člověk jim to samozřejmě nemohl mít za zlé, protože věc tak zásadní, jakou by bylo královnino těhotenství, mohla zvrátit všechny Františkovy naděje, že si udrží korunu, po níž tak prahl.

„Moc ráda bych viděla, jak by se tvářil, kdybych mu řekla, že jsem samodruhá,“ řekla královna Marie po jednom takovém dalším výslechu. Čtverácký rys její povahy vyplouval stále zřetelněji na povrch a jednoho dne neodolala pokušení a svěřila se Františkovi, že má nepřekonatelnou chuť na třešně. „Bohužel teď zrovna není jejich sezona,“ postěžovala si, „takže se bez nich budu muset obejít. Ještě nikdy v životě jsem ale po něčem tak netoužila.“

Anně, která měla právě službu, dalo hodně práce, aby zachovala vážnou

tvář, zvlášť když uviděla to zděšení v králově obličejí. Zároveň jí však neuniklo, jak se mu hned v příštím okamžiku zle zabýsklo v očích.

„Královna zašla příliš daleko,“ svěřila se později sestře. „Zdá se, že král by jí opravdu dokázal být nebezpečný, kdyby ho vyprovokovala.“

„Myslím, že Marie si neuvědomuje, jak riskantní by mohlo být zkřížit mu plány,“ souhlasila Mary. „Dodnes se tu vypráví o jedné francouzské královně, která si vodila milence, a když ji odhalili, zavřeli ji do vězení a tam ji zardousili.“

Anna se zachvěla. „Nikdy svou paní nesmíme nechat ani na okamžik samotnou. A musíme varovat ostatní.“ Všechny dámy včetně madam d'Aumont se shodly na tom, že od nynějška budou u královny vždy přinejmenším čtyři z nich.

František nepřestával docházet do černé komnaty a vůbec mu nevadilo, že jeho návštěvy jsou královně čím dál nepříjemnější.

„Už toho mám dost,“ rozzuřila se jednou poté, co jeho otázky nabyly příliš osobního rázu.

„Co bude Vaše Výsost dělat?“ otázala se *dame d'honneur*. Chování jejího královského pána ji očividně uvádělo do rozpaků, ale bála se, aby ho neurazila.

„Skoncujme s těmi jeho nesmysly,“ prohlásila Marie.

Následujícího dne poslala za králem sloužícího s prosbou, aby ji navštívil. Přišel okamžitě a Anna byla u toho, když se setkali.

„Sire,“ pronesla královna, „mých čtyřicet dnů v ústraní se chýlí ke konci a já vám s potěšením oznamuji, že jste jediným a nezpochybnitelným králem Francie.“

Ve Františkových cynických očích zasvitlo. Chytil Marii za ruku a vroucně ji políbil. „To je ta nejtoužebnější očekávaná zpráva, jakou jsem kdy vyslechl, a je o to vítanější, že mi sděluje nejen to, že se stanu králem, ale i skutečnost, že dáma, kterou obdivuji víc než všechny ostatní, je volná. Marie...,“ vždycky ji oslovoval francouzskou podobou jejího jména, „... tohle není život pro vás. Jste krásná a jako stvořená pro milování. K čemu spát v této smutné posteli, když vás mohu dát unést do té své?“

Annu Františkova smělost šokovala. U regentčina dvora by se nic takového netrpělo.

Královnu ta slova pobouřila. „Sire, v radosti nad svým štěstím jste zřejmě dočista zapomněl, že jsem rodem princezna a ještě stále truchlím po svém manželovi.“

„Dovolte, abych vás utěšil,“ naléhal. „Dovolte, abych vám pomohl zapomenout na vaši smutnou ztrátu.“

„To je od vás milé, ale mou povinností je truchlit v klidu a pokoji.“

Nedbal toho. „Pozdvihl bych vás nade všechny ostatní dámy, jak si díky své kráse a urozenosti zasloužíte,“ prohlásil a položil si ruku na srdce.

„A co vaše okouzlující manželka, která je teď francouzskou královnou místo mě?“

„*Ma chère*, takové věci se dají zařídit. Francouzská koruna by se lépe vyjímal na vaší zlaté hlavě, jak mohli všichni vidět. Klaudie měla být raději jeptiškou.“

„Ona vás miluje, sire. Sama mi to řekla. A čeká s vámi dítě.“ Mariino upřímné zděšení začínalo být zřejmé i podle ostřejšího tónu jejího hlasu a nervózní gestikulace.

„Papežové už byli v minulosti vstřícní,“ opáčil František. Zdálo se, že její odpor ho nijak nevyvádí z míry. „Povězte, že mohu doufat.“

„Běda, sire, nemohu souhlasit s ničím, co by poškodilo mou pověst nebo ublížilo té nebohé, bezúhonné paní. A teď bych uvítala, kdybyste odešel a nechal mě odpočívat...“

Když František neochotně a s neustálým ujišťováním o své lásce vyšel ze dveří, královna Marie se ještě nějakou chvíli ovládala, ale pak se rozplakala vzteky.

„Jak se opovažuje!“ zvolala. „To je něco neslýchaného! Napíšu bratrovi a poprosím ho, aby pro mě ihned poslal. Nevím, jak dlouho bych dokázala tomu satyrovvi vzdorovat. Přineste mi pero a papír.“

Díky šikovnosti Elizabeth Greyové a Jane Bouchierové se podařilo propašovat list z paláce a prostřednictvím přátel jejich rodin v Paříži jej odeslat do Anglie. Po něm následoval další dopis a poté další a další, protože František se nevzdával a s odhodláním sobě vlastním se pravidelně zjevoval ve smuteční komnatě. Pevnost musí padnout, rozhodl se. Královna Marie se statečně bránila, a třebaže neučinila nic, čím by ho povzbudila, a vytrvale jej odmítala, v soukromí se svým dámám svěřila, jak se bojí, že nevydrží, protože František je koneckonců král.

Byla unavená a vystresovaná, neboť strávila mnoho bezesných nocí, kdy se na něho vztekala a naříkala nad svým neblahým osudem, a tak nevyhnutelně nadešel den, kdy pohár její trpělivosti přetekl.

„Sire, snažně vás prosím, nechte mě být,“ vzplála. „Nemohu vás milovat a nijak si nepřeji se za vás provdat.“

Ještě nikdy ji Anna neslyšela mluvit s králem tak na rovinu. Účinek byl dramatický.

„Pak si tedy možná přejete být provdána za prince, kterého vám vyberu tak, aby to bylo v zájmu Francie,“ odsekl zle. Vášnivého milovníka rázem zastínil nebezpečný nepřítel. Královna zalapala po dechu, ale rychle se vzpamatovala.

„Můj bratr se o tom dozví!“ zvolala.

„Do té doby už může být pozdě,“ varoval ji František.

„Chce mě uštvat!“ vybuchla královna. Její dámy ji spěchaly utěšit. Anna a Mary se po sobě podívaly a poté upřely pohled na svou paní, která seděla na loži a rozčileně otáčela prsteny na prstech.

„Jak by to mohl udělat?“ hlesla Anna.

„Vyhrožuje Její Výsosti, že ji provdá ke škodě Anglie, aby se pomstil za to, že odmítla jeho dvoření,“ pronesla polohlasem Florence.

Královna přikývla. „Je jen a jen na mém královském bratrovi, aby mi našel manžela. Navíc mi dal jistý slib,“ pronesla záhadně. „Nenechám se provdat za žádného cizího prince. A kdyby to František přece jen udělal, král Jindřich mu vyhlásí válku, tím jsem si jista.“

Anně se přičilo pomyšlení, že ženy mohou být nuceny k sňatkům, které nechťejí. Ubohá královna Marie se musela provdat za francouzského krále a teď se ji jeho nástupce snaží donutit, aby si vzala někoho jiného. I regentka se obávala, aby ji otec nenutil k sňatku. Jistě není správné, že muži mají právo ženy přimět, aby si vzaly za manžela někoho, koho nechťejí. Ona se nikdy k sňatku donutit nenechá!

Král Jindřich našťěstí vzal sestřiny stížnosti vážně a Marii se doneslo, že posílá do Paříže svého vyslance, aby ji odvezl domů.

Jen co přišla tato netrpělivě očekávaná zpráva, objevil se rozzuřený král František.

„Madam, já nedovolím, aby vás váš královský bratr provdal za kohokoli, kdo je nepřítelem Francie.“

Marie ho zpražila pohledem. „Sire, nemám v úmyslu se za kohokoli provdat!“

„Přetvařujete se!“ zavrčel. „A tyhle anglické dámy vás ve vašem intrikování podporují. Nepochybně propašovávají vaše listy do Anglie. Nuže, nechám je nahradit francouzskými.“

Anna byla rozpolcená. Život ve Francii byl sice nudný, ale vrátit se na Hever ji nijak nelákalo. Samozřejmě pokud by se jí otec nechystal najít místo u nějakého jiného dvora – jakéhokoli. Pochopitelně se jí nechťelo opustit svou

laskavou paní, která se ocitla v takovém ohrožení a tonula v úzkostech, ale zdálo se, že bude muset jít. Na králův příkaz byla spolu s ostatními dámami odvedena do komnat v jiném křídle Hôtel de Cluny a tam měly čekat, pohodlně ubytované, nicméně držené pod stráží, dokud nebudou mít zajištěnou cestu zpět do Anglie. Většinou byly rozhořčené.

„Jen až se tohle dozví můj bratr!“ zuřila Elizabeth Greyová. „A napíšu králi Jindřichovi, který je mým bratrancem. Jistě by nechtěl, aby se tu se mnou tak hanebně zacházelo.“

I Mary Fiennesová a Jane Bouchierová prohlásily, že napíší svým příbuzným. Zato Florence Hastingsová už se nemohla dočkat, až si sbalí své věci a odjede domů.

Anna si dělala starost o královnu. „Jsme tu zavřené a nemůžeme jí nijak pomoci,“ bědovala.

Nezůstaly zavřené dlouho. Pár dnů nato byly povolány ke královně Marii a s úžasem zjistily, že přede dveřmi jejích komnat nestojí žádné strážce.

Všem se velmi ulevilo, když uviděly, že v královnině komnatě jsou roztažené závěsy a všechna černá je ta tam. Na stěnách teď visely krásné tapiserie s květinovými motivy v jasných odstínech modré a červené a místnost vypadala ve slabém únorovém slunci, jež proudilo okny dovnitř, mnohem veselěji. Tam, kde stávalo smuteční lože, bylo nyní křeslo potažené sametem a nad ním královský baldachýn se čtvrceným znakem se symboly Francie a Anglie – liliiemi a leopardy. Na křesle seděla mladá královna, sice stále ještě s bílou smuteční rouškou a kápí na hlavě, ale tentokrát ve vyzývavém rozpoložení.

„Už dorazil vyslanec,“ oznámila. „Propustila jsem strážce i francouzské dámy. A vy se vracíte na svá místa. Ať si král František stěžuje, jestli se toho odváží! Za mě teď odpovídají zplnomocnění vyslanci mého bratra. Rozestavte se okolo mě. Za chvíli tu budou.“ Bylo na ní znát silné vzrušení.

O několik minut později dveřník ohlásil vyslance a do komnaty vešlo několik skvěle oblečených pánů v pláštích podšitých kožešinami. Anna zůstala zírat na muže, který je všechny vedl. Ten rovně zastrížený plnovous, ten fascinující vzhled – byl to vévoda ze Suffolku! Když se sklonil ke královnině ruce a ona k němu vztáhla obě paže, aby jej pozvedla z úklony, Anně neuniklo, jak se ti dva na sebe podívali.

Ohromilo ji to. Znali se! A bylo mezi nimi něco, co naznačovalo, že jsou si blízcí. Bylo tomu tak už v době, než se vévoda začal dvorit regentce? Anně

se doneslo, že Markéta Rakouská stále ještě uvažuje o tom, že by se za něho provdala. A on přísahal, že bude navěky jejím služebníkem!

„Dámy a pánové, ráda bych si s lordem Suffolkem promluvila v soukromí,“ oznámila královna a líce orámované bílou rouškou jí zružověly. Madam d'Aumont pozvedla obočí a Anna po očku pohlédla na sestru, která výmluvně obrátila oči v sloup. V předpokoji se dámy rozesadily k vyžívání pod přísným dohledem *dame d'honneur*, jejíž škrobené chování prozrazovalo, co si asi myslí o své mladé paní, která je zavřená o samotě s mužem, jenž není její příbuzný. Nikdo sice neřekl ani slovo, ale dívky po sobě potají pokukovaly a navzájem se tak ujišťovaly, že situaci chápou správně.

Když si madam d'Aumont odskočila na toaletu, okamžitě se rozpovídaly.

„Co tím Její Výsost sleduje?“ sykla Florence Hastingsová.

„To přece bylo jasné z jejího výrazu.“

„Jo, a je to jasné už hodně dlouho.“

„Copak jsi to nevěděla?“ zeptala se Mary Anny. „U anglického dvora každý věděl, že je princezna do vévody zamilovaná.“

„A v Mechelenu zase všichni věděli, že regentka uvažuje o sňatku s ním,“ opáčila Anna. „Sváděl ji. Viděla jsem to.“

„Ale co lady Lisleová?“ vložila se do hovoru Mary Fiennesová.

„*Lady Lisleová*?“ opakovala užasle Anna.

„Ano, ty hloupá. Jak jinak podle tebe přišel ke svému titulu?“

„Myslela jsem, že ho povýšil král,“ odsekla Anna, kterou rozvzteklilo, že jí někdo říká „ty hloupá“.

„Ne,“ zavrtěla hlavou Jane Bouchierová. „Jeho snoubenkou je vikomtesa Lisleová, i když je jí teprve deset let. Přede dvěma roky král souhlasil s tím, aby se s ní lord Suffolk zasnoubil a jako nastávající manžel používal její titul.“

Mary Boleynová se zasmála. „A to měl předtím už dvě manželky!“

Anně poklesla čelist. „Co se s nimi stalo?“

„S první se rozvedl a druhá zemřela. Teď je v podstatě už ženatý s lady Lisleovou, takže nechápu, proč by měl uhánět nějaké další dámy, notabene z královského rodu.“

Že nějaký muž může být tak proradný – tak nečestný! Anna zavrtěla hlavou. V duchu regentku hluboce litovala, že se dala tím lichotníkem tak ošálit. Třeba se nechala ošálit i královna Marie.

Florence se ušklíbla. „Zasnoubení lze vždycky zrušit. Co mi ale dělá větší starost, je neúcta Její Výsosti ke společenským zvyklostem.“

Anna se k ní obrátila. „Zato já ji obdivuji. Jen se podívejte, co dnes udělala! Z moci své autority propustila francouzské strážce i dvorní dámy. Proč by nemohla sama přijmout muže? Copak jsou všichni muži jako zvěř, že se jim nedá věřit?“ Dobře si uvědomovala, že vévodovi ze Suffolku věřit nelze – ale ani on by se jistě nesnížil k tomu, aby obtěžoval královnu.

Ostatní dámy na ni užasle hleděly.

„Třeba je to ona, komu se nedá věřit,“ zachichotala se Mary a napětí povolilo. Anna se už už chystala své smělé stanovisko obhajovat, když vtom se objevila madam d'Aumont a dívky se mlčky vrátily k nekonečnému vyšívání.

O hodinu později byly povolány zpět do královniny komnaty. Marie měla oči zarudlé od pláče.

„Všechny dobře víte, jak mě francouzský král sužoval i jak mi vyhrožoval, že mě přinutí k nevýhodnému sňatku,“ řekla. „Nuže, já už jsem si svou budoucnost vybrala. Než jsem se provdala za krále Ludvíka, domluvila jsem se s lordem Suffolkem, že zemře-li můj manžel, necháme se oddat, pokud se on vyváže ze svého zasnoubení. Můj královský bratr věděl, že se nechci za Ludvíka provdat, a slíbil mi, že svého druhého manžela si budu moci vybrat sama. Věděl, kdo jím bude. A přesto sem lorda Suffolka poslal s přísnými instrukcemi, že se se mnou nesmí oženit, přestože už je volný a mohl by.“ Pozvedla svou tvář zbrocenou slzami a nešťastně se rozhlédla. „Řekla jsem lordu Suffolkovi, že se moje situace stává neúnosnou. Naléhala jsem na něho, aby si mě bezodkladně vzal, ale on to odmítl udělat. Varovala jsem ho, že když tak neučiní, vstoupím do kláštera.“ Teď už opět plakala, až se jí ramena prudce zvedala a zase klesala. „A já to udělám!“

Žádná z dam nemohla nic dělat. Daly Marii kapesníček, přinesly jí víno, zahrnuly ji slovy útěchy. A potom dveřník ohlásil vévodu ze Suffolku a ony měly pouhých pár okamžiků na to, aby ji stihly upravit, než jim tichým hlasem nařídila, aby odešly. Vyběhly ze dveří, právě když vévoda vcházel, a poslední, co zaslechly, byla jeho slova: „Má sladká paní, nemohu připustit, abyste to udělala...“

Anna stála s ostatními dívkami a dvěma pány lorda Suffolka pod vzosnou klenbou kaple v Hôtel de Cluny a dívala se, jak královna Marie a její vévoda skládají manželský slib. Marie stále ještě měla na sobě smuteční šat, ale již odpoledne ho odloží a oblékne nádherné roucho z černého sametu vyšívané zlatem. Kaplana poslal král František, který moc dobře věděl, že tento sňatek

bude uzavřen bez Jindřichova vědomí a souhlasu, a nepochybně se škodolibě radoval při představě, jak jeho anglický protějšek vybuchne bezmocným hněvem.

Barevnými skly oken kaple pronikalo dovnitř slabé březnové slunce a obe- střelo pár svým chvějivým světlem. Mariina tvář byla jako u vytržení a Suffolk se na ni díval, jako by na světě nebylo jiné ženy.

Anna se neodvažovala ani pomyslet, co tomu řekne regentka, až se o tom sňatku dozví. Markétu Rakouskou uvádělo do rozpaků už jen to, že se o jejím sňatku se Suffolkem začalo spekulovat. Oč horší pro ni bude, až si teď celý křesťanský svět bude šuškat o tom, jak dostala košem. Jak se může Suffolk tvářit tak šťastně a samolibě, jestliže se zachoval tak zavrženíhodným způsobem?

„Tohle jen dokazuje, že když je žena dost chytrá, může získat, co chce,“ nechala se slyšet Mary Boleynová, když odcházely z kaple, aby své královně pomohly s převlékáním.

„Ano, ale za jakou cenu?“ ozvala se Florence Hastingsová.

„Jo!“ přisvědčila energicky Anna, která myslela na regentku.

„Podle toho, jak vypadají, jim to bude stát za to,“ povzdechla si Mary Fien- nesová. „Kéž bych i já měla jednou manžela, který by mě tak miloval.“

„Ještě uvidíme, jestli to král Jindřich schválí,“ poznamenala Anna, která dosud nezapomněla, jak naléhal na regentku, aby si vévodu vzala.

Přes průliv doputovaly z Anglie hromovládne listy. Královnina tvář, v něko- lika posledních dnech zrůžovělá láskou, nyní nabyla znepokojeného výrazu.

„Král se dozvěděl o mém sňatku a je pobouřen,“ sdělila svým dámám. „Ob- viňuje vévodu, že nedodržel slib. A že ho dá za jeho troufalost setnout.“ Hlas se jí zlomil. Celá se trásla.

Anna se zděsila. Suffolk možná nejednal čestně, ale byl to králův přítel. Vi- děla je pohromadě a připadali jí jako bratři. Přece by Jindřich svou strašlivou hrozbu neuskutečnil! Marie je jeho nejoblíbenější sestra a on ji miluje. To by jí přece neudělal!

Pár se ocital pod obrovským tlakem hned ze dvou stran. I francouzský král – ten pokrytec, neboť tomu tajnému sňatku sám napomáhal – teď hlasitě pro- testoval, že se královna znovu vdala tak nedůstojně a tak brzy po smrti krále Ludvíka. Francouzský dvůr byl z toho skandálu očividně v šoku. A po celé Evropě se nějakou chvíli nemluvalo o ničem jiném.

Kardinál Wolsey, první ministr krále Jindřicha a jeho přítel – a podle všech zpráv i nejmocnější muž v Anglii po králi –, využil svých schopností na di-

plomatickém poli a rozbouřené vody uklidnil. Král Jindřich se milostivě nechal uchlácholit: zbloudilému páru odpustí výměnou za pokutu, kterou budou manželé v pravidelných splátkách několik let splácet. Když královna uviděla, o jakou částku jde, zalapala po dechu.

„Celý život budeme žít v bídě!“ zvolala.

Anna sledovala, jak vévoda bere její ruku do svých a líbá ji. „Budou to dobře investované peníze,“ namítl galantně. „A znamená to, že nepřijdu o hlavu.“ Znělo to však, jako by právě vypil kalich hořkosti. Anna si pomyslela, že se měl oženit s regentkou a tohle všechno si ušetřit. „Měli bychom být vděční,“ dodal. „Jeho Milost slibuje, že nám uspořádá druhou svatbu s náležitými oslavami v Greenwichi. A jedeme domů, má láska.“

Dvorní dámy by nyní rády věděly, co se s nimi stane, protože bylo zřejmé, že královna Marie si nebude moci udržet všechny. V příštích několika dnech některé povolaly domů jejich rodiny. Ani Anna už nechtěla královně sloužit, neboť Marie oznámila, že po návratu do Anglie budou muset se Suffolkem odejít na venkov a vést tam poklidný život. Ani ona, ani Mary se také nechtěly vrátit domů na Hever. Anna proto napsala otcí list, v němž mu vysvětlila jejich dilema, a požádala ho o pomoc. Thomas Boleyn jednal rychle. Neuplynuly ani dva týdny, a královna Marie sestrám Boleynovým sdělila, že je královna Klaudie počila svou přízní a nabízí jim místa ve své domácnosti.

Anna nadšeně zatleskala a nějakou chvíli se opájela radostí z neskrývané závislosti ostatních dívek. Přestože se jí dosud stýskalo po burgundském dvoře, byla plna vzrušeného očekávání. Francouzský dvůr! Konečně! Po týdnech života v šerém ústraní Hôtel de Cluny už se nemohla dočkat, až se zase vrátí do zářivého světa. Radostně si proto s Mary balily věci do truhlic a Mary se přitom rozpomínala na velkolepou nádheru Hôtel de Tournelles s jeho dvaceti kaplemi, dvanácti galeriemi a fantastickými zahradami, jakož i na nádherný zámek Saint-Germain-en-Laye, který se nacházel kousek od Paříže. A byla tu i další královská sídla dále na jihu, na řece Loiře, o nichž Mary pouze slyšela – Blois, Amboise a Langeais. Konečně tedy budou moci nosit svá skvostná roucha, jež musely odložit, když chodily ve smutku, a budou tančit a stýkat se se vznešenými pány... Ostatně král František je i přes všechny své chyby mladý muž, který si touží co nejvíce užít, a život na jeho dvoře bude jeden nekonečný sled radovánek.

Král František nezapomněl, co se od panovníka očekává, a uspořádal pro královnu Marii v Hôtel de Cluny banket na rozloučenou. Byl naprosto okouzlující a působil dojmem, že by se k ní nikdy ani nedovedl chovat jinak. Po hostině následoval tanec a Anna pozorovala, jak František, jenž oslňoval v šatu ze stříbrného brokátu, vyvádí královnu Marii do kola. Královna Klaudie se hostiny neúčastnila, protože čekala dítě, a tak vévoda ze Suffolku tančil s královou sestrou Markétou, vévodkyní z Alençonu – živou a vtipnou dámou s dlouhým valoisským nosem a bujnou kšticí nakadeřených tmavých vlasů.

Kdykoli Anna zahlédla v davu svou sestru, tančila pokaždé s někým jiným. Jak se tak při tanci s rozevlátými sukněmi mýjely, pokaždé se na sebe usmály. Zvláštní, jak spolu v posledních několika týdnech místo věčného handrkování a vyčerpávající rivality dobře vycházely! Možná k tomu přispěly dlouhé měsíce vzájemného odloučení nebo fakt, že se společně ocitly v nelehké situaci. Anna však byla ten večer v tak rozradostněné náladě, že byla ochotna vzít na milost i sestru, kterou normálně nesnášela.

Okolo půlnoci zahlédla Mary, jak tančí s králem Františkem. Znepokojilo ji to. Ne že by žárlila – byl to ten poslední muž, s nímž by chtěla tančit –, ale slyšela už mnohé o prostopášném životě, který vede, a viděla, jak zaútočil i na ctnost královny Marie. Doufala proto, že to její sestra bude mít na paměti.

Ona sama šla z kola do kola. Mladí kavalíři se kolem ní jen rojili a večer ubíhal ve víru hudby a smíchu. Teprve mnohem později se rozhlédla, zda Mary někde neuvidí, a uvědomila si, že nikde není stejně jako král. Většina hostů už byla opilá a věnovala se svým partnerům nebo byla zabraná do hovoru. Ve vzduchu se vznášel pach potu, zbytků jídla a rozlitého vína. Anna toho však nedbala, protože hudebníci opět rozezvučeli své nástroje a před ní se ukláněl další mladý muž.

Byly už dvě hodiny ráno, když konečně zahlédla krále Františka. Choval se uhlazeně jako vždy a byl velmi opilý. Seděl ve svém velikém křesle a šprýmoval s jakousi kyprou dámou, která mu seděla na klíně, ale Mary to nebyla. Anna se po sestře marně rozhlížela a cítila, jak se jí začíná zmocňovat nervozita. Bylo jí divné, že by šla Mary spát a nechala si ujít večer, jako byl tento.

V duchu Mary proklínala, že jí zavdává důvod ke starostem, když ona sama se tak skvěle baví! Měla však nutkavý pocit, že by se po ní měla jít podívat – ale třeba se strachuje zbytečně. Mary je přece starší než ona a jistě se o sebe dovede postarat.

Později k ránu vyšla po schodech do společné dívčí ložnice – unavená, ale rozjásaná, obklopená vzrušeným štěbetáním ostatních mladých dam. Zdálo se, že mnohé z nich mají nové obdivovatele.

Bublina její radosti ale rychle splaskla, když uviděla Mary, jak sedí potmě na loži, zalitá měsíčním světlem, a srdceryvně pláče. Anna k ní přispěchala a ostatní dívky se shlukly kolem nich. Některé zapálily svíce, jiné nabízely Mary kapesníček.

„Co se stalo?“ vyjela Anna, kterou náhle zaplavil pocit viny, že sestru nehledala dřív.

Mary zavrtěla hlavou a dál štkala. Vypadala naprosto zdrceně. Anna s ní zatřásla. „Mluv!“

„On mě... On mě...,“ opakovala přerývaně.

„Kdo?“ zvolala Anna. „Co ti udělal?“

„Král...,“ vyhrkla Mary v záplavě slz.

Rozhostilo se zaražené ticho.

„Vždycky si vezme, co chce,“ ozvala se znechuceně Florence. „Dobře se to o něm ví.“

Anna vzala Mary kolem ramen. Sama se třásla. „Je to pravda?“

Mary přikývla. „On... on mě přinutil...,“ hlesla mezi vzlyky. „Odvedl mě, že mi ukáže jeden obraz. Říkal, že to je velké umělecké dílo, jaké nikdo nikdy nepřekonal. Ale... žádný obraz tam nebyl. Když jsme došli do chodby, kde měl viset, strhl mě k sobě a začal mě líbat. Nevěděla jsem, co mám dělat. Je to přece král. Neodvážila jsem se mu odporovat!“ Polkla. „Potom řekl, že budeme mít víc soukromí a pohodlí jinde, a zatahl mě do jedné dveří. Byla to... ložnice. Protestovala jsem, řekla jsem mu, že jsem panna a schovávám si svou nevinnost pro budoucího manžela, ale on se tomu jen smál a prohlásil, že to říkají všechny, ale nic to neznamena. A pak... mě dostřkal na postel a... Nechtějte, abych řekla víc.“ Svěsila hlavu. „Dělal mi věci, o jakých jsem jakživa neslyšela.“

„To bylo znásilnění,“ sykla Elizabeth Greyová a v očích jí zablýsklo. Ostatní dívky zaražené souhlasily. „Hanba mu!“

Hanba mně, pomyslela si rozčileně Anna, již stále nedocházel obrovský dosah toho, co se přihodilo. *Kdybych se ji vydala hledat včas, mohla jsem tomu zabránit.*

„Nedokážu si představit, že bych se mohla vrátit ke dvoru,“ plakala Mary. „A že bych měla sloužit královně Klaudii. Vidala bych ho tam každý den. Tu

hanbu bych nepřežila. Královna to uhodne. “Její nárek se změnil v žalostné kvílení. „A propustí mě!“

Anna si dovedla živě představit, jaký by to byl skandál, a té představy se zděsila. Pevně k sobě Mary přitiskla a čekala, až se bouře utiší. Ostatní dívky stály okolo a účastně vrtěly hlavami.

Nakonec se Mary narovnala. Tvář měla zarudlou a smáčenou slzami, vlasy rozčuchané. Zhluboka se nadechla. „Ráno půjdu za královnou Marií a požádám ji, jestli bych s ní nemohla odjet domů.“

To však Anně připadalo jako ještě horší řešení. „Co tomu řekne otec?“ zhrozila se. „Jak mu to vysvětlíš? Zajistil ti to nejprestižnější místo, na jaké může dívka pomyslet, a ty si ho necháš proklouznout mezi prsty?“

„Myslíš, že jsem tohle chtěla?“ odsekla Mary. „Nebyla to moje chyba!“

Anna věděla, že být na Maryině místě, šlápla by králi na nohu, rozkřičela by se nebo by mu vlepila facku, ale mlčela. Nechtěla Mary dál trápit. Byla rozhořčená za sestru a trpce si pomyslela, že ať si říká, kdo chce, co chce – ba i osvícená Kristýna Pisánská –, muži jsou pořád silnější než ženy a dokážou si vzít, co chtějí. Jsou schopni jen hrubého násilí nebo krutého klamu. Stačí si vzpomenout, jak jednal Suffolk s regentkou. A králové se nemusí nikomu zodpovídat.

„Chápu, že nesneseš pomýšlení, že bys měla sloužit královně Klaudii,“ řekla a cítila, že má sama na krajíčku. „Musíš si ale rozmyslet, co řekneš otci.“

Mary se znovu nešťastně rozplakala. „To nevím. Teď nedokážu vůbec na nic myslet. Třeba mě ráno něco napadne.“

„Ráno musíme brzy vstát, protože odjíždíme do Saint-Denis,“ připomněla jí Anna. „Královna Marie má před sebou dlouhou cestu.“

„Nechte mě být,“ zakvílela Mary a padla oblečená do polštářů.

Anna na ni hleděla, jak tam tak leží zlomená a zneuctěná, a znovu ji zaplavil pocit viny. Proč jí není sestry víc líto? Pravda byla taková, že jí Mary dovedla jít na nervy – a byla tak hloupá! Proč vůbec někam sama s králem chodila? Hned si ale připomněla, že to nijak neomlouvá jeho šokující chování. Maryina pošetilost byla ničím ve srovnání s tím, čeho se dopustil on.

Plna lítosti se sklonila k sestře, začala jí rozšněrovávat šat a nakonec jí pomohla do postele.

„Třeba teď pochopíte, slečno Anno, proč by žena neměla zůstávat s mužem o samotě,“ prohodila Florence jedovatě.

Když je v šest hodin ráno probudili, připadala si Anna celá rozlámaná. Valnou část noci nespala, protože horečně přemýšlela, co podniknout ohledně Mary. Přepadla ji děsivá myšlenka, že by Mary mohla otěhotnět, a tak ležela, trýznila se výčitkami, že je za to odpovědná, a plna úzkosti uvažovala, co by se se sestrou stalo a jak by šlo její těhotenství zatajit. Neodvažovala se ani pomyslet, co by tomu řekl otec.

Král František dorazil přesně v osm hodin, aby královnu Marii doprovodil do staroslavného opatství Saint-Denis, kde se měli rozloučit a odkud měli ona a vévoda ze Suffolku vyrazit na zpáteční cestu do Anglie. Anna se nemohla na krále Františka ani podívat, takový odpor v ní vzbuzoval. Měla silné nutkání vlepít mu políček – bylo by to to nejmenší, co by si zasluhoval –, ale čemu by to posloužilo? Připadala si bezmocná.

Původní domluva byla taková, že se Anna a Mary vrátí ke dvoru v králově doprovodu a budou představeny své nové paní, královně Klaudii. Královna Marie v elegantním černém sametovém šatu a slušivém kloboučku, zpod něhož jí půvabně vykukovaly rusé kadeře, obě dívky objala na rozloučenou.

„Velmi si cením toho, jak dobře jste mi sloužily – a vaši diskrétnosti,“ řekla. Opojená vlastním štěstím, které ji potkalo, ani nepostřehla, jak jsou obě zkrroušené a jaké mají zarudlé oči.

Vtom však promluvila Mary.

„Vaše Výsosti, dovolu, bych směla odjet s vámi,“ zaprosila. Anna se zděsila. Tohle by mělo zůstat v rodině. Už tak o tom ví příliš mnoho lidí.

Královna se zachmuřila. „Co se děje? Máte přece odejít ke dvoru sloužit královně Klaudii.“

„Paní, já nemohu,“ vypravila ze sebe Mary a rozplakala se.

„Proboha, proč? Copak si neuvědomujete, jaké máte štěstí?“

Mary polkla a ztišila hlas. „Má paní, víte lépe než kdo jiný, jak neodbytní dovedou někteří páni být,“ zajíkla se. „Nemohu zůstat tady u dvora. Zničilo by mi to pověst.“

Královna přivřela oči. Svitlo jí. „Svedl vás?“

„Ne!“ vložila se do hovoru Anna. Mary jen svěsila hlavu.

„Vezměte mě domů, Výsosti,“ zaprosila. „Po tom, co se stalo včera v noci, bych pohled na něj nesnesla. Prosím vás, nechtějte, bych zacházela do podrobností. Věřte, že jsem v té věci neměla na vybranou.“

„Co otec?“ zeptala se Anna. „Bude zuřit.“

„To můžete nechat na mě. Vysvětlím mu to,“ odpověděla královna nezvykle ostrým tónem. „Přimluvím se za vás, Mary. Pokud se na někoho rozzlobí, měl by to být ten ničema. Má drahá, je mi to tak líto – a jsem zděšena. Nikdy si to neodpustím, protože jste byla zneuctěna v mých službách. Měla jsem být ostražitější.“

„Vaše Výsost má na starosti důležitější věci,“ řekla Anna.

„Bylo to mou povinností! Teď ale nemůžeme ztrácet čas planými výčitkami. Už teď máme zpoždění. Mary, přikažte své komorné, ať vám sbalí zavazadla.“

„Ach, děkuji, Vaše Výsosti!“ zvolala Mary, rychle objala Annu a odběhla.

„Musím jít,“ řekla královna. „Slečno Anno, přeji vám, ať se vám u francouzského dvora daří. Po tom, co se stalo, vám snad nemusím připomínat, abyste dobře střežila svou ctnost – je to ten nejdražší klenot, který kdy budete vlastnit.“ Smutně se usmála a ohlédla se po vzdalující se Mary. „Myslím, že jste rozumná a mou radu nepotřebujete. Vy jistě žádnému muži nedovolíte, aby vás zneužil.“

Anna udělala pukrle. Ne, to se nikdy nestane. U ní nebude mít žádný muž šanci. Vlastně už byla rozhodnutá, že si s těmi proradnými, nebezpečnými a zvířeckými tvory nikdy nezadá. V životě je přece tolik jiných věcí, jichž si člověk může užívat!

Ohlédla se za vzdalující se postavou své sestry. Dej Bůh, ať královna promluví s otcem dřív, než jeho pohled utkví na Mary.

Zatímco se královské průvody hotovily k odjezdu ze Saint-Denis, Anna se v rychlosti rozloučila s Mary.

„Jestli chceš, abych napsala na tvou obranu otci, udělám to,“ řekla a poté ztišila hlas. „Tvoje tajemství nikomu neprozradím. Modlím se jen, aby nemělo nepříjemné důsledky.“

„Ach, to se nemůže stát,“ ujistila ji Mary. Když teď odjížděla z Paříže, vypadala konečně o něco veseleji. „Mary Fiennesová mi řekla, že žena musí prožít rozkoš, aby otěhotněla, což jistě nebyl můj případ.“

Anna si vůbec nebyla jista, že tomu tak opravdu je, ale držela jazyk za zuby. „Bůh s tebou,“ řekla, políbila Mary a pak už jen sledovala, jak se dlouhý průvod dává do pohybu a míří k severu. Nakonec nasedla do koňských nosítek, jež ji měla odvézt do Louvru. Svět se opět otevíral a ona si uvědomovala, jak v ní roste vzrušení. Mírně bylo však vědomí toho, co se přihodilo sestře právě na tom dvoře, kam teď míří.

Kapitola 4

1515–1516

Klaudie z Valois byla jen o málo víc než dítě – křehká dívka s příjemnou tváří a vlnitými, kaštanově hnědými vlasy. Znepokojivě šilhala a v důsledku vrozené vady odmalička kulhala. Jako dcera zesnulého krále Ludvíka a dědička Bretaně však byla na královském sňatkovém trhu žádoucí nevěstou, což byl také důvod, proč se s ní, s tou nebohou dívkou, budoucí král František oženil.

Na audienci přišla pozdě a kráčela s největší možnou grácií, jakou jí její stav i nepravdivý krok umožňovaly. Její temně modrý šat s vyšitými královskými liliemi a povolený živůtek na vystouplém břiše jako by ji tížily, ale byla samý úsměv a Annin první dojem z ní byl, že to je žena, jíž dal osud do vínku libeznou a příjemnou povahu.

„Vítejte, slečno,“ pronesla královna a pohlédla současně na klečící Annu i kamsi za ni. „Můžete vstát. Vaše sestra s vámi není?“

Anna tu otázku čekala. „Vaše Veličenstvo, neslouží jí zdraví a musela se vrátit do Anglie.“ Doufala jen, že Klaudie tu lež spolkně.

„To je mi líto,“ řekla královna. „Doufám, že nejde o nic vážného.“

„Madam, jsem si jista, že čas a náležitý odpočinek na venkově jí přinesou uzdravení.“

Klaudie se usmála. „Dobrá, mademoiselle Anno, jsem ráda, že tu vidím alespoň vás, protože jsem o vás slyšela jen to nejlepší. Kdykoli se v mé domácnosti uvolní nějaké místo, vzbudí to velký rozruch, ale z toho, co se mi o vás doneslo, jsem nabyla dobrého dojmu stejně jako moje tchyně madam Louisa, která si vás povšimla během svých návštěv u královny Marie. Vyprávěla mi, jak jste dokonalá.“

„To bylo od Její Výsosti nanejvýš laskavé,“ pravila Anna. Dobře věděla, že francouzskému královskému dvoru vládne panovačná madam Louisa, která Klaudii zcela zastihuje, ale v chování mladé královny necítila žádnou hořkost.

„V mé domácnosti slouží tři sta dvorních dam,“ sdělila Anně Klaudie. „Budete v dobré společnosti a doufám, že čas zde strávený vás naplní štěstím.“

S těmi slovy královna Annu propustila. K Anně poté přistoupila starší dvorní dáma, která ji měla odvést do její komnaty – další společné dívčí ložnice až vysoko v podkroví, kde měla spát s devatenácti dalšími dívkami. V horku, jaké vládlo venku, tu bylo úmorné vedro. Zjišťovala, že už teď jí chybí Mary. Bylo to od ní odvážné, zůstat sama v této obrovské královské domácnosti. To však zvládnou, pomyslela si a zvedla hrdě bradu. A možná že si mezi těmi třemi sty mladými dámami najdu i nějaké přítelkyně.

„Budete mít službu u Jejího Veličenstva, kdykoli vás zavolají,“ řekla jí dvorní dáma. „Pokud nebudete ve službě, můžete se zdržovat v této místnosti nebo v královnině kapli, případně se můžete procházet v jejích soukromých zahradách s jinými dívkami, ale nikdy bez doprovodu. Nikam jinam bez dovolení nesmíte. Rozumíte?“

Anna zesmutněla. Znělo to hůř, než kdyby byla v Hôtel de Cluny.

„Ano, madam,“ pronesla pokorně.

V oněch prvních dnech začínala s rostoucím zděšením chápat, jaká omezení bude její nový život obnášet. Královnin přísný řád byl však pro ni zároveň i výhodou, protože zjistila, že většina jejích nových družek ho nesnáší stejně jako ona, takže se mezi nimi vytvořilo jisté pouto sounáležitosti. Dívky neustále vymýšlely, jak pravidla obejít, a Anna se jejich intrikaření brzy s nadšením zúčastňovala. Mnohé z těch mladých dam dychtily zvědět, jaké to bylo u burgundského dvora, a toužebně naslouchaly, když jim vyprávěla, jaké svobodě se tam těšila. A protože o událostech v Hôtel de Cluny k nim dolehly jen zvěsti z druhé ruky, ochotně si nechaly líčit, co se tam dělo, od někoho, kdo u toho byl. Anna byla ráda, že tak usilovně pracovala na své francouzštině, protože teď jí mluvila zcela plynně a mohla s dívkami rozprávět a klevetit jako jedna z nich – a věděla, že ony ji za to obdivují. Rychle ji přijaly do svého aristokratického kruhu a ona začala žít s pocitem, že je mezi přáteli.

Královna Klaudie byla vlídná a láskyplná bytost, ale pod jejím mírným zevnějškem se skrývala železná vůle – a Anna pojala podezření, že i hluboký zármutek. A nebylo divu, měla-li za manžela takového prostopášného chlápka. Nebylo žádným tajemstvím, že král má spoustu milenek – vlastně to bylo mezi dychtivými mladými dámami v té rušné domácnosti jedním z hlavních témat hovorů. Avšak Klaudie – byla to světice – všechno to klevetění, či spíše hovory, jež náhle utichaly, jakmile se objevila, přehlížela. Kdykoli ji král

navštívil, což nebyvalo často, byla roztomilost sama, ale když odešel – obvykle až příliš brzy –, stěží dokázala zastřít smutek.

Že věděla o jeho věčných nevěrách a volných mravech, jimiž zavdával příklad svým dvořanům, bylo zjevné z toho, jak přísné morální zásady zavedla na svém dvoře. Jejím posláním bylo chránit své dvorní dámy před dravými muži, ale byl to život jako v klášteře. Anně hned zkraje sdělili, že se musí řídit královním příkladem, chovat se cudně a dodržovat dekorum. Její dny ubíhaly ve znamení fádního koloběhu modliteb, dobročinných skutků, čtení z Bible a nekonečného vyšívání. Neuplynul ani týden, a už si myslela, že umře nudou. *Tady* o žádných hrách dvorské lásky nemohlo být řeči!

Královna se skoro pořád zdržovala ve svých komnatách. Anna se brzy dozvěděla, že nemá dvůr ráda a nesouhlasí s tím, co se tam odehrává.

„Jde tam, jen když musí,“ vysvětlila Anně jedna z mladých dam. „Mnohem raději pobývá v Amboise nebo v Blois.“

„U dvora ne?“ podivila se Anna.

„Pokud s tím král souhlasí, tak ne. A obvykle tomu tak bývá. On k tomu má samozřejmě svoje důvody.“ Tento výrok doprovázel významný úsměšek.

Královně Klaudivii to nelze mít za zlé, uvažovala Anna. Koneckonců, která královna by stála o takové ponížení, vídat svého manžela, jak se veřejně producíruje se svými milenkami, nebo číst ve tvářích dvořanů lítost či výsměch? *Jen se na ni podívejte, na tu chromou chudinku. Není divu, že jí král zahýbá!*

Být zavřena v královských skvostně vymalovaných a pozlacených komnatách, jež nabízely všechen přepych, jaký si jen žena může přát, však nemělo pro Annu nejmenší přitažlivost. K čemu nosit všechno to nádherné dvorské oblečení, za které její otec vydal majlant, jestliže ho nikdo nevidí?

V červnu vytáhl král s vojskem do Itálie, kde měl pomoci Benátské republice v bojích proti invazní španělské armádě. Když s celým svým doprovodem odjel, proměnil se Louvre v tiché a klidné místo. Protože královna Klaudivie čekala dítě, vládla jako regentka madam Louisa a ta ponechala malou královničku jejímu osudu. Mnohem raději totiž trávila čas v podnětné společnosti své vlastní dcery Markéty. Klaudivie, která tak mohla odpočívat a věnovat se vlastním zálibám, proto polevila v ostražitosti, neboť ubyla většina pokušení, a svým dámám dala více volnosti. K Annině úlevě se teď dívky směly procházet nádhernými komnatami, chodit po chodbách, kochat se divukrásnými obrazy, jež tam visely na stěnách, a trávit čas v kouzelných zahradách.

Stále se však od nich očekávalo, že budou docházet na mše, vzdají se milostných hrátek, jež – jak byla Klaudie přesvědčena – by vedly k jejich pádu, a budou se věnovat četbě zbožných knih, jak jim to nařídila. Anna však brzy přišla na to, jak v jednom svazku ukrýt jiný, a tak si v královské knihovně půjčovala ke čtení i ty, jež byly podle Klaudiiných měřítek skandální.

Abychom však byli ke královně spravedliví, Klaudie uznávala, že se její dívky musí zdokonalit ve všem, co jim umožní u dvora zazářit, až budou ve službě, a zajistit si výhodný sňatek. Vedla je tedy k tomu, aby si osvojily vybrané způsoby, a obzvláštní důraz kladla na umění konverzace. Anna dokázala rychle využít svých přirozených schopností i dovedností, jimž se naučila u regentčina dvora. Chodila sem tam po komnatě s knihami na hlavě, aby si vštípila rovný postoj, usilovně pracovala na zdokonalení úklon i nových tanečních kroků a učila se, jak elegantně plout místností, jako by ani neměla nohy.

Nemalé znepokojení v ní vyvolávalo vědomí, že její nákladné dvorské oblečení, jež jí otec zaplatil a které bylo ušito podle anglické módy, vypadá v Paříži nemoderně, neboť čtvercový výstřih, který dámy nosily, tu byl širší a lemovaný výšivkou či zlatým krumplováním a čepce byly tvarované do kulata a nikoli lomené, jaké nosívala její matka. Staří dámy sice kulaté čepce kritizovaly a tvrdily, že se nesluší, aby ženy ukazovaly vlasy, protože to je pohled vyhrazený pouze manželům, ale i ctnostná Klaudie francouzské čepce milovala, a tak jejich kritikové umkli.

Anna si přivezla dva sametové čepce z Burgundska a nyní uplatnila své umění a přešla je na francouzské, které jí velmi slušely. I svoje roucha během dlouhých hodin pracně přešla a uzpůsobila je francouzské módě. A prostříhala spodní rukávy, aby jimi mohla prostrkat bílou látku své košile z nejjemnějšího batistu a naaranžovat přes ně svrchní splývavé rukávce, tak aby sklady na zápěstích byly dost dlouhé a zakryly ten nenáviděný šestý nehet. A po každé přidala nějaký nový detail, který si sama vymyslela – proplétané stuhý posíté barevnými kamínky na živůtek, další krumplované lemování na sukně nebo tenký stříbrný řetízek na čelo, který se připevňoval k čepci. Dojem býval úchvatný. Její štíhlá postava nabývala ženských tvarů a byla tak dokonale souměrná, že na ní všechno oblečení vypadalo skvěle. Ostatní dámy si to rovněž myslely. Zakrátko její drobná vylepšení použily samy na svém oblečení a Anna si po nějakém čase uvědomila, že ženy, z nichž mnohé byly i vysoce postavené, ji po očku sledují, co nového má zase na sobě. Byl to opojný pocit,

udávat tón na dvoře, který stál na samém vrcholu světa módy. A tak skoro každý den vymyslela nějakou novou maličkost.

V létě, kdy na Paříž udeřilo vedro a městské ulice začaly páchnout, zatoužila Klaudie po svém milovaném zámku Amboise, ale blížil se jí čas porodu, a tak se v tomto stavu neodvažovala podstoupit riziko cesty. Bylo to její první dítě a ona se denně modlila, aby to byl syn a dědic Francie, neboť sálský zákon nepřipouštěl, aby na francouzský trůn nastoupila žena.

Anně neuniklo, jak vdané ženy z královny družiny vrtí za jejími zády ustaraně hlavami a špitají si, že její křehkost a tělesné znetvoření nevěstí pro šťastné slehnutí nic dobrého. Avšak porod, k němuž Anna nebyla kvůli svému postavení neprovdané mladé dámy připuštěna, proběhl podle všeho bez obtíží. Zklamáním bylo jen to, že Klaudie porodila dceru, ale Bůh pro to měl dozajista své důvody.

Děvčátko bylo droboučké a mělo na první pohled královny nezaměnitelné valoisé rysy. Pokřtili je Louisa na počest Františkovy matky a Klaudiina otce, krále Ludvíka. Dvorní dámy jím byly uneseny a využily každé příležitosti, aby si je pochovaly nebo ho mohly kolébat. Anna zůstala nad věcí. Malé děti ji nijak nevzrušovaly, byť předpokládala, že se to změní, až bude mít sama své vlastní. Kdo však ví, kdy to bude? Neměla nejmenší chuť se vdávat, a na to, co manželství obnáší, nechtěla ani pomyslet. Kdykoli to udělala, po každé jí vytanul na mysl obraz krále Františka, jak si vynucuje styk s Mary.

Od té jí přišel list – opožděně, přesně jak čekala. Však svou sestru dobře znala. Anna v duchu blahořečila Bohu, že Mary neotěhotněla. Otce nijak nepotěšilo, že ji vidí, ale uchlácholil ho dopis od královny Marie, v němž mu docela otevřeně napsala, že jeho dcera málem přišla o ctnost s francouzským králem, ale díkybohu zůstala nedotčena. Otec tu bezostyšnou lež spolkl a Anně dokonce napsal, aby se králi zdaleka vyhýbala. Mary teď však byla odsouzena vést venkovský život na Heveru, dokud se otec nerozhoupá a nenajde jí manžela.

Listí na stromech už zlátl, když se pařížské zvony konečně radostně rozezněly. Král František dobyl slavného vítězství u Marignana a prohlásil se králem Milána. Jediným rychlým úderem dosáhl toho, oč král Ludvík bojoval a vyjednával po mnoho let. Lidé šleli radostí. Všude se zpívala nová píseň „*Victoire au noble roi François*“. Anna ji nedokázala vyhnat z hlavy. Klaudie klečela v extázi na kolenou a děkovala Bohu za mnohá požehnání i za to, že jejího muže zachoval při životě. Madam Louisa nařídila veřejné oslavy.

„Můj syn přemohl ty, jež před ním přemohl pouze Caesar!“ prohlásila důležitě a dmula se pýchou. „Bylo mi předpovězeno, že toho vítězství dosáhne.“

Klaudie nyní konečně přikázala, aby se její dvůr přestěhoval do Amboise. Teprve během této sto mil dlouhé cesty si Anna uvědomila, jak je Francie obrovská a jak je se svými širokými řekami a poli táhnoucími se, kam až oko dohlédne, krásná. Když se už blížili k zelenému údolí Loiry, řekli jí, že vstoupí do „zahrady Francie“. Před jejími zraky se prostírala líbezná, úrodná venkovská krajina s něžně se zvedajícími kopci, vinicemi, sady a zámky, které vypadaly, jako by vystoupily ze stránek iluminovaných rukopisů. A celou tou krajinou plynula široká, klidná řeka.

Královský zámek Amboise se vznešeně a majestátně tyčil na břehu Loiry a vévodil městu, obklopen nádhernými zahradami a terasami s geometricky uspořádanými květinovými záhony, pergolami a barevnými altány. Žádný takový palác Anna nikdy předtím neviděla. Zasvěcenější dívky v jejím okolí jí sdělily, že je stovky let starý, ale před několika málo lety byl ve velkém stylu přestavěn v italském duchu.

Z Klaudie byl pojednou někdo úplně jiný. Vypadala spokojenější, uvolněnější a živější. Tohle místo pokládala za svůj domov. Okamžitě začala plánovat vánoční oslavy, u dvora zcela nevídané – to vše v naději, že je s ní František přijede strávit. Vyrosl v Amboise a jako děti si tu spolu hrávali. Anna a další dívky i dámy trávily dlouhé hodiny vitím věnců a girland ze stálezelených rostlin, zatímco v elegantních kamenných krbech praskal oheň a před průvanem je chránily tapiserie vyšité tisícem květů.

Král se ale na Vánoce nevrátil. Zůstal v Miláně. Brzy už bude doma, konstatovala Klaudie se stoickým klidem a trvala na tom, aby oslavy proběhly podle plánu.

V lednu se v královnině komnatě objevila madam Louisa a své snaše sdělila, že František chystá cestou na sever pomalý triumfální pochod přes Provence.

„Připojím se k němu,“ oznámila. „Ví Bůh, jak ho toužím spatřit.“

„I já pojedu,“ ujistila ji Klaudie šťastně a bez trpkosti. Bylo zřejmé, že je jako králova manželka zvyklá hrát vedle jeho matky pouze druhé housle.

„Pojedeme – já, vy i Markéta,“ prohlásila madam Louisa a Klaudii se rozzářila tvář. I Anna pocítila při vyhlídce na putování k jihu nemalé vzrušení. Jak daleko je Provence? Jak dlouho potrvá, než tam dojedou?

Trvalo jim to dva týdny. Zima sice nebyla pro cestování tím nejvhodnějším obdobím, ale počasí bylo naštěstí nezvykle teplé a cesty byly suché. Z úrod-

ných nížin kolem Loiry zamířili přes Bourges, Clermont-Ferrand a Lyon do Grenoblu, minuli zasněžené hory, projeli nádhernou krajinou, v níž se až do nedohledna táhly vinice ojíňené prvními mrazíky, až nakonec dorazili do věčně zelené, dramaticky monumentální krajiny Provence s jejími rozeklanými kopci a starobylými olivovými háji. Anně se ani nesnilo, že by nějaká země mohla mít tolik tváří. Tyhle jižní části Francie byly okouzlující – svět na hony vzdálený místům, jež znala.

Když projeli mezi dvěma vysokými horskými pásmy a přiblížili se k Sisteronu, kde se měli setkat s králem a jeho doprovodem, cítila, jak v ní roste vzrušení. Viděla, jak se Klaudiina prostá tvář rozzářila radostí, když spatřila Františka – vítěze ověčeného slávou a nyní i ozdobeného plnovousem, jak triumfálně sedí na svém koni a vypadá ještě majestátněji než kdy dřív, obestřen nově nabytou sebejistotou. Anna sledovala, jak sesedá, aby objal manželku, matku i sestru, a opět k němu pocítila nepřekonatelný odpor.

Spolu s ostatními dámami následovala krále a královnu do mohutné pevnosti, jež ze své skalnaté výspy střežila město pod sebou. Z lidí, kteří se tlačili v průvodu, vyzařovala radost a Anna zatoužila po tom, aby už konečně začala hostina, po níž bude následovat tanec. Netrpělivýma rukama pomáhala vybalit zavazadla své paní a připravit ji na slavnostní večer. Potom vyběhla do dívčí ložnice v horním patře věže, v rychlosti ze sebe strhala cestovní oblečení, opláchla se vodou vonící po růžích a oblékla si šat ze švestkově modrého damašku lemovaný černým sametem. Vlasy si nechala rozpuštěné, aby jí spadaly po zádech, a vpletla si do nich drobné lesklé kamínky. Pohled do zrcadla jí napověděl, že ještě nikdy nevypadala přitažlivěji.

I král František si jí všiml. „*La petite Boleyn!* Jste dnes večer okouzlující!“ řekl, když ji míjel cestou ke svému místu u vyvýšené královské tabule. Jeho páni kráčeli za ním, všichni vyfintění jako pávi. Král během tažení přibral.

Anna se začervenala. Byl tím posledním mužem, o jehož pozornosti stála, ale sklopila oči, udělala pukrle a zamumlala: „Děkuji, sire.“ A modlila se, aby ji nechal na pokoji.

„Těší mě, že vás tu, mladé dámy, všechny vidím,“ řekl František a úkosem na ni pohlédl. „Dvůr bez dam je jako rok bez jara nebo jaro bez růží.“ A se svými pány v patách pokračoval v cestě. Anně se tak ulevilo, že radostí málem upadla na zem.